Krimināllieta Nr.15850001619
Lietas arhīva Nr. K26-0114-22
ECLI:LV:REZT:2022:0929.15850001619.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Ludzā 2022.gada 29.septembrī

Rēzeknes tiesa,
tiesnese Silvija Saleniece-Linuža,
piedaloties prokuroram Sergejam Frolovam,
aizstāvim Augustam Pujatam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un 327.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ izdarīja piesavināšanos nelielā apmērā.

/pers. B/, būdams Valsts ieņēmumu dienesta /amats/, kuram darba pienākumu pildīšanai tika uzticēta Valsts ieņēmumu dienesta lietošanā esošā AS "/Nosaukums A/" degvielas karte Nr./numurs/, apzinoties, ka minēto degvielas karti atļauts izmantot tikai degvielas iepildīšanai dienesta automašīnā *Volkswagen Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, mantkārīgu motīvu vadīts, nolēma piesavināties degvielu.

Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, /pers. B/ 2019.gada 23.oktobrī ap plkst.9.10 AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/, iepildīja kannā 25 litrus benzīna *E95* 30,35 *euro* kopvērtībā, par ko degvielas uzpildes stacijas kasē norēķinājās, izmantojot viņam uzticēto AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/, un pretēji uzticētajam mērķim izlietoja to savām vajadzībām.

Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, /pers. B/ 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.29 AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/, iepildīja kannā 37 litrus benzīna *E95* 46,40 *euro* kopvērtībā, par ko degvielas uzpildes stacijas kasē norēķinājās, izmantojot viņam uzticēto AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/, un pretēji uzticētajam mērķim izlietoja to savām vajadzībām.

Tādējādi /pers. B/ 2019.gada 23.oktobrī ap plkst.9.10 un 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.29 ar vienotu nodomu kopumā piesavinājās Valsts ieņēmumu dienestam piederošos 62 litrus benzīna *E95* un ar šādām darbībām nodarīja Valsts ieņēmumu dienestam mantiskos zaudējumus 76,75 *euro* apmērā.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja mazāk smagu noziegumu, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā.

[2] /pers. B/, būdams amatpersona, izdarīja dokumenta viltošanu mantkārīgā nolūkā.

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2019.gada 7.novembrim, /pers. B/, būdams Valsts ieņēmumu dienesta /amats/, mantkārīgu motīvu vadīts, apzinoties, ka viņš 2019.gada 23.oktobrī iepildīja kannā 25 litrus benzīna un 2019.gada 29.oktobrī iepildīja kannā 37 litrus benzīna, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta lietošanā esošo AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/, nolūkā slēpt šos faktus, ceļazīmē Nr./numurs/ apzināti norādīja patiesībai neatbilstošas ziņas, ka 25 litri benzīna 2019.gada 23.oktobrī un 37 litri benzīna 2019.gada 29.oktobrī tika iepildīti automašīnas *Volkswagen Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, bākā.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja smagu noziegumu, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

[3] Prokurors saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 462.panta otro daļu tiesas sēdē grozīja apsūdzību.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. B/ savu vainu viņam inkriminēto Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un 327.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā neatzina.

[4] Apsūdzētais /pers. B/ tiesas sēdē sniedza liecību un pēc tās sniegšanas iesniedza savu liecību rakstveidā, izmantojot Kriminālprocesa likuma 503.panta trešajā daļā noteiktās tiesības. Pirms liecības sniegšanas tiesa bija izskaidrojusi, ka gadījumā, ja apsūdzētais izmanto tiesības liecināt, viņam ir pienākums sniegt patiesas liecības, jo apstāklis, ka noziedzīgu nodarījumu izdarījusī persona sniegusi apzināti nepatiesu liecību, var tikt atzīts par atbildību pastiprinošu apstākli.

Tiesas sēdē sniegtajā liecībā apsūdzētais /pers. B/ norādīja, ka viņš nav nolaupījis degvielu, kas norādīta apsūdzībā. Degvielu /pers. B/ lēja dienesta automašīnā esošajā degvielas kannā, kas piederēja Valsts ieņēmumu dienestam, un šo degvielu tajā pašā dienā pēc tam Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē. Šādi apsūdzētais rīkojās saskaņā ar Transporta daļas norādījumiem. Apsūdzētais Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 14.februāra iekšējo noteikumu Nr.12 "Valsts ieņēmumu dienesta transportlīdzekļu izmantošanas kārtība" (turpmāk arī – Noteikumi Nr.12) 22.punktā noteiktajā kārtībā pa tālruni informēja Transporta daļu par tehniskām problēmām automašīnai ar elektroniku, kas tiešā veidā ir saistīta ar degvielas bākas vāka atvēršanu, kas atveras elektroniski no automašīnas salona pogas, kura atrodas uz vadītāja durvīm, kas nebija pastāvīgi, un apsūdzētais rīkojās atbilstoši saņemtiem Transporta daļas mutiskiem norādījumiem. Apsūdzētais nav viltojis ceļazīmi Nr./numurs/. Ceļazīmē /pers. B/ norādīja faktisko nobraukumu un faktiski izlietoto degvielu. Visa 2019.gada oktobrī iegādātā degviela izmantota tikai dienesta automašīnai un dienesta pienākumu pildīšanai. Apsūdzētais 2019.gada 31.oktobrī dienesta automašīnu kopā ar ceļazīmi Nr./numurs/ nodeva Valsts ieņēmumu dienesta Nodrošinājuma pārvaldes Transporta daļai (turpmāk arī – Transporta daļa), ko apliecina Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 31.oktobra nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārvietošanas pavadzīme. Pēc automašīnas nodošanas un tās faktiskās pārbaudes, salīdzinot datus ar ceļazīmē Nr./numurs/ norādītajiem, ka visi dati ir pareizi un atbilst faktiskajai situācijai, ka dienesta automašīna un iegādātā degviela ir izmantota tikai dienesta pienākumu pildīšanai un tikai dienesta automašīnai *Volkswagen Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, (turpmāk arī – Automašīna *VW Passat*) ceļazīmi 2019.gada 7.novembrī apstiprināja apsūdzētā tiešais priekšnieks /pers. F/, kas ir atbildīgā amatpersona par šo

transportlīdzekli saskaņā ar Noteikumiem Nr.12. 2019.gada 12.novembrī ceļazīmi Nr./numurs/ par 2019.gada oktobri apstiprināja Transporta daļas darbiniece /pers. G/, kas ir atbildīgā persona par šo transportlīdzekli saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 2017.gada 28.jūlija iekšējiem noteikumiem Nr.37 "Materiālo vērtību saglabāšanas un aprites kārtība Valsts ieņēmumu dienestā". Transporta daļas darbiniece /pers. G/ pēc pārbaudes iesniedza ceļazīmi Nr./numurs/ apmaksai Finanšu pārvaldē. Transporta daļas darbinieki regulāri veica pārbaudi dienesta automašīnai par odometra stāvokļa un degvielas atlikuma atbilstību ceļazīmē norādītajam saskaņā ar Noteikumu Nr.12 27.punktā noteikto. Pusotra gada laikā pēc automašīnas nodošanas lietā nav atrodama apstiprinoša informācija par citu faktisko degvielas patēriņu, lai varētu runāt par degvielas ekonomiju. Atsaucoties uz Noteikumu Nr.12 16.punktu, /pers. B/ norādīja uz to, ka automašīnai nav veikts eksperiments faktiskā degvielas patēriņa normas noteikšanai, nav bijusi izveidota atbilstoša komisija, lietā nav akta par citu degvielas faktisko patēriņu saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojumā Nr.407 noteikto. Degvielas faktiskā patēriņa normu automašīnai nevarēja noteikt pēc transportlīdzekļa elektroniskās kontroles sistēmas datiem par vidējo patēriņu (mērinstrumentu panelī norādītais vidējais patēriņš), jo automašīna nebija aprīkota ar šo funkciju (*lietas 2.sējuma 71., 75.lapa*).

Būdams nopratināts kā aizdomās turētais, 2019.gada 13.decembrī /pers. B/ liecināja, ka, ja pareizi atceras, tad lēmumā par viņa atzīšanu par aizdomās turēto norādītajos datumos viņam uzticētajai dienesta Automašīnai *VW Passat* paredzēto degvielu iepildīja nevis šajā automašīnā, bet gan automašīnas bagāžniekā esošajā plastmasas degvielas kannā, pēc kā par uzpildīto degvielu norēķinājās ar Automašīnas *VW Passat* degvielas karti. Katrai automašīnai Valsts ieņēmumu dienestā ir sava degvielas karte. Dienesta Automašīnai *VW Passat* paredzēto degvielu /pers. B/ iepildīja automašīnas bagāžas nodalījumā esošajā kannā, jo automašīnai bija radusies degvielas ekonomija un ceļazīmēs uzrādīt patieso patēriņu nevarēja, jo tad būtu jāraksta ziņojumi, ka automašīna faktiski patērē mazāk, nekā tiek uzrādīts, bet tā arī nevar, jo citos gadījumos, kad mašīna ziemā ir jāsilda un vasarā jādzesē, tad attiecīgi patēriņš ir lielāks. Ja būtu uzrakstīts ziņojums par faktisko tā brīža patēriņu, tiktu nogrieztas degvielas normas, kā arī, iespējams, ierobežota automašīnas kilometrāžas norma mēnesī. Darbs ir tāds, ka nekad precīzi nevar zināt, cik daudz būs jābrauc un cik ilgi būs vienkārši jāsēž automašīnā un jānovēro apkārtne, tādēļ ieekonomēto degvielu apsūdzētais nolēja kannās. /pers. B/ nebija mantkārīga nolūka šo degvielu tālāk pārdot, viņš to vienkārši ielēja kannā, pēc kā kannu novietoja /adrese/, vietā, kur atrodas Valsts ieņēmumu dienesta norakstītās automašīnas, vienā no automašīnām (durvis visām ir vaļā), kurā neatceras, ar domu, ka to varbūt vēlāk izmantos un ielies atpakaļ dienesta transportlīdzeklī, tas ir, gadījumā, ja mēnesī būtu lielāks degvielas patēriņš un vajadzētu kaut kur braukt vai ziemā ilgi sildīt automašīnu. Ja nemaldās, novembra beigās /pers. B/ gāja pārbaudīt kannu ar degvielu, ko nolēja 23. un 29.oktobrī, bet izrādījās, ka kannas tur vairs nebija. Viņš nezina, kur tā palika, pieļauj, ka varbūt kāds to paņēma. /pers. B/ tagad saprot, ka dienesta automašīnai paredzēto degvielu saskaņā ar šovasar izdoto rīkojumu nedrīkst liet kannās. Tad par to nedomāja, jo, cik viņam zināms, daudzi šoferi tā dara, lai viņu automašīnām nesamazinātu nobraukumu un degvielas patēriņu. Apsūdzētais norādīja pavadzīmē (acīmredzot domāts – ceļazīmē) degvielas daudzumu, kas atbilst Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajām normām, jo viņš negribēja, lai samazina degvielas patēriņu. Automašīnai *VW Passat* degvielu nepildīja bākā, bet gan bagāžas nodalījumā esošajā kannā tikai šīs divas reizes. Novembrī automašīnu vajadzēja nodot. Līdz ar to, izanalizējot automašīnas ceļazīmi par 2019.gadu, /pers. B/ konstatēja, kāda ir ekonomija. Ieekonomēto degvielu iepildīja kannā, kuru pēc tam ievietoja norakstītajā automašīnā. To darīja, lai Valsts ieņēmumu dienesta Transporta daļai nerastos jautājumi un neskaidrības, kāpēc pēc dokumentiem ir vieni skaitļi, bet faktiski ir kas cits. /pers. B/ saprot, ka tādējādi ir viltojis Transporta daļai nododamajā ceļazīmē esošo informāciju par automašīnas faktisko degvielas izlietojumu, bet to nedarīja ar ļaunu nolūku (*lietas 1.sējuma 106.-108.lapa*).

2021.gada 24.maija rakstveida liecībā apsūdzētais /pers. B/ liecināja, ka viņš nav nolaupījis degvielu, kas norādīta apsūdzībā. Degvielu apsūdzētais lēja dienesta automašīnā esošajā degvielas kannā, kas piederēja Valsts ieņēmumu dienestam, un šo degvielu pēc tam Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē. Degvielu lēja kannā tāpēc, ka dienesta automašīnai, kura norādīta apsūdzībā, bija tehniskas problēmas ar degvielas bākas vāka atvēršanu. Situācijās, kad šo degvielas tvertnes vāku nevarēja atvērt, /pers. B/ lēja degvielu kannās, kuras parasti vadāja līdzi. Pēc tam atgriezās Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā, kur, noņemot automašīnas iekšējo apdari bagāžniekā, no iekšpuses piekļūstot pie degvielas tvertnes vāka atslēgas, to mehāniski atvēra un tad salēja degvielu dienesta automašīnā. Apsūdzētais nav viltojis ceļazīmi Nr./numurs/, jo tajā /pers. B/ norādīja faktisko nobraukumu un faktiski izlietoto degvielu, piemērojot Valsts ieņēmumu dienestā noteikto degvielas patēriņa normu konkrētajai automašīnai. Būtisks ir arī fakts, ka konkrētajai automašīnai degviela tika lietota ne tikai braukšanas laikā, bet arī laikā, kad automašīna stāvēja, proti, odometra rādījums nemainījās, bet automašīnas dzinējs darbojās. Tas ir saistīts ar to, ka, pildot darba pienākumus, /pers. B/ bija jāpieslēdzas datu bāzēm no automašīnas, bet šī sistēma strādā tikai tad, kad darbojas dzinējs. Bez tam viņi veica arī dažādu objektu apsardzi, piemēram, administratīvajā vai kriminālprocesā izņemto mantu apsardzi. Arī tad automašīnas dzinējs darbojās, bet odometra rādījumi nemainījās. Visticamāk tieši tāpēc arī Valsts ieņēmumu dienests bija noteicis degvielas patēriņa normu konkrētajai automašīnai 12 litri uz 100 km (*lietas 1.sējuma 240.lapa*).

[5] Neskatoties uz to, ka apsūdzētais /pers. B/ neatzina savu vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, tiesa uzskata, ka ar krimināllietā savāktajiem un tiesas izmeklēšanā pārbaudītajiem pierādījumiem pilnībā apstiprinās apsūdzētā /pers. B/ vainīgums Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un 327.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā.

[5.1] Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ darbības kvalificējamas kā Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un 327.panta otrajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi, jo /pers. B/ apsūdzībā norādītajos apstākļos piesavinājās Valsts ieņēmumu dienestam piederošo degvielu nelielā apmērā un, būdams amatpersona, viltoja dokumentu mantkārīgā nolūkā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ vainīgums Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un 327.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīts ar liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/ liecībām, /pers. L/ ziņojumā ietvertajām liecībām, daļēji ar paša apsūdzētā /pers. B/ pirmstiesas procesā un tiesas sēdē sniegtajām liecībām, kā arī apsūdzētā vaina apstiprinās ar rakstveida pierādījumiem lietā.

Ņemot vērā, ka apsūdzētajam /pers. B/ inkriminētie Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētie noziedzīgie nodarījumi ir savstarpēji saistīti un pierādījumi lietā attiecas uz visiem apsūdzētajam inkriminētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tiesa pierādījumus lietā vērtēs kopumā un savstarpējā sakarībā attiecībā uz visu /pers. B/ celto apsūdzību, bet pierādījumu izvērtējumā arī norādīs konkrētu ziņu par faktiem attiecināmību uz katru no apsūdzētajam inkriminētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[5.2] Ar liecinieka /pers. F/ pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām (*lietas 1.sējuma 81.-82.lapa*), ko tiesa nolasīja saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu un ko liecinieks apstiprināja un uzturēja tiesas sēdē, kā arī liecinieka /pers. F/ liecībām tiesas sēdē (*lietas 2.sējuma 73.-74.lapa*) apstiprinās, ka /pers. F/ no 2014.gada strādāja Valsts ieņēmumu dienesta /amats/. Liecinieka pakļautībā bija seši cilvēki, tostarp /pers. B/, kuram līdz 2019.gada novembra sākumam lietošanā bija nodota Automašīna *VW Passat*. /pers. B/ bija atbildīgs par automašīnas uzpildi ar degvielu, tehnisko bojājumu savlaicīgu konstatēšanu un tās nodošanu remontā, par ceļazīmes aizpildīšanu un par patērētās degvielas atskaišu sastādīšanu un nodošanu. /pers. B/ nebija nepieciešams degvielu uzpildīt kannās un tās vadāt līdzi dienesta automašīnā, jo degvielas uzpildes stacijas ir samērā pieejamas. Saskaņā ar dienesta automašīnas izmantošanas kārtību dienesta automašīnā nav atļauts bagāžas nodalījumā pārvadāt degvielu. /pers. F/ nekad saviem padotajiem, tostarp /pers. B/, nav licis uzpildīt degvielu kannās un par to norēķināties ar dienesta transportlīdzeklim paredzēto degvielas apmaksas karti. Nodokļu un muitas policijas pārvaldes /amats/ /pers. M/ bija uzaicinājis /pers. F/ kopā ar /pers. B/ uz Rīgu ar nolūku pārrunāt pārkāpumus. Nodokļu un muitas policijas pārvaldes /amats/ /pers. N/ kabinetā /pers. B/ /pers. N/ skaidroja, ka apsūdzētais lēja degvielu kannā, lai pēc tam degvielu ielietu atpakaļ dienesta automašīnā, lai izlīdzinātu nobraukumu, jo vienu mēnesi ir mazāks nobraukums, vienu – lielāks, apsūdzētais tā darīja, lai nesamazinātu limitu. /pers. F/ liecināja, ka gadījumos, ja patēriņš atšķiras no normas, agrāk bija jāuzraksta ziņojums. Tagad ceļazīmē ir aile, kur

jānorāda, kāpēc ir atšķirība no noteiktās degvielas normas. Pieļaujamā atšķirība, par kuru nav jāizdara piezīmes, ir 10 % no normas. Tieši /pers. F/ parasti apstiprināja savu darbinieku aizpildītās ceļazīmes. Ceļazīmi Nr./numurs/ aizpildīja darbinieks /pers. B/. /pers. F/ nevar apgalvot, vai uz mēneša beigām ceļazīmē norādītais degvielas daudzums 70 litri bākā atbilda patiesībai. Pats darbinieks bija atbildīgs par to, ka mēneša beigās jāuzpilda pilna bāka. Par ceļazīmē norādītajiem datiem bija atbildīgs pats darbinieks, šajā gadījumā /pers. B/, kas iesniedza ceļazīmi. /pers. F/ ar parakstu apstiprināja ceļazīmē norādītos datus. Degvielas inventarizācija katru mēnesi netika veikta. Saskaņā ar instrukciju par transportlīdzekļu izmantošanas kārtību darbinieks ir atbildīgs par to, kā viņš izmanto transportlīdzekli, kā uzpilda degvielu un kādā veidā viņš aizpilda ceļazīmi. /pers. B/ ar savu parakstu ir apliecinājis, ka viņš atbild par patiesu datu norādīšanu ceļazīmē, bet /pers. F/ ar parakstu uz ceļazīmes apstiprina to, ka darbinieks ir brīdināts un iepazīstināts ar instrukciju. Norma par vidējo degvielas patēriņu automašīnām tika pārskatīta vairākas reizes kopš 2019.gada. Transporta daļa seko, cik automašīnai ir vidējais degvielas patēriņš. Degvielas uzpildīšana kannās ir kategoriski aizliegta. To var darīt tikai speciālajai tehnikai, piemēram, ģeneratoriem, kas atrodas Valsts ieņēmumu dienestā, bet dienesta automašīnām to darīt ir kategoriski aizliegts. Dienesta kannas izsniegšana /pers. B/ nebija paredzēta. 2019.gadā jebkādu transportlīdzekļa bojājumu vai trūkumu gadījumā darbiniekam vajadzēja sazināties ar Transporta daļas darbiniekiem un bija jāsagatavo pieteikumu automašīnas remontam.

Liecinieka /pers. F/ liecības apstiprinās ar liecinieka /pers. I/ pirmstiesas procesā un tiesas sēdē sniegtajām liecībām (*lietas 1.sējuma 83.lapa, 2.sējuma 20.-21.lapa*), ka 2019.gada oktobrī /pers. I/ bija Valsts ieņēmumu dienesta /amats/. Šajā nodaļā par /amats/ strādāja arī /pers. B/. Līdz 2019.gada novembra sākuma /pers. B/ lietošanā bija nodota Automašīna *VW Passat*. /pers. I/ un /pers. J/ arī bija tiesīgi izmantot darba vajadzībām minēto transportlīdzekli, bet /pers. B/ bija atbildīgs par šā transportlīdzekļa uzpildi ar degvielu, tehnisko bojājumu savlaicīgu konstatēšanu un tās nodošanu remontā, kā arī par ceļazīmes aizpildīšanu un patērētās degvielas atskaišu sastādīšanu un nodošanu. /pers. I/ Automašīnā *VW Passat* nekad nebija redzējis degvielas kannas, kā arī nebija dzirdējis no /pers. B/, ka apsūdzētais degvielu uzpildīja kannās, nevis dienesta automašīnā. Liecinieks nebija iedomājies, ka ir nepieciešamība degvielu uzpildīt kannās, jo degvielas uzpildes stacijas strādā vairākās vietās no plkst.00.00 līdz plkst.24.00. Saskaņā ar dienesta automašīnas izmantošanas kārtību dienesta automašīnā nav atļauts pārvadāt degvielu. Izmantojot dienesta automašīnu, degvielu uzpildīja pēc nepieciešamības, proti, brauca līdz tuvākajai degvielas uzpildes stacijai, ar kuru noslēgts līgums, un uzpildīja degvielu, parasti līdz pilnai bākai. Degvielu uzpildīja tā persona, kura tobrīd brauca ar automašīnu, nevis tikai par transportlīdzekli atbildīgais darbinieks. 2019.gada nogalē degvielu varēja uzpildīt */Nosaukums A/* uzpildes stacijās. Katrai dienesta automašīnai bija izsniegta sava individuālā degvielas karte. Parasti degvielas karte glabājās automašīnā. Saskaņā ar noteikto kārtību mēneša beigās, pēdējā darba dienā, automašīnai bija jāuzpilda pilna bāka, jāpaņem čeki un jāaizpilda ceļazīme, pielīmējot čekus. Tāpat mēneša beigās tika fiksēts automašīnas odometra stāvoklis un degvielas daudzums bākā. Bija noteiktas degvielas patēriņa normas uz 100 km nobraukumu, bet, ņemot vērā darba specifiku, norma tiek pārtērēta vai arī neiztērēta. Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā, kur atrodas automašīnas, liecinieks nekad nav redzējis degvielas kannas. Liecinieks neatceras, ka Automašīnai *VW Passat* būtu bijusi problēma ar degvielas bākas atvēršanu. Transportlīdzekļu uzraudzības un kontroles sistēma (turpmāk arī – TUKS) ir paredzēta, lai redzētu, vai automašīna ir kustībā, ar kādu ātrumu tā brauc un kura persona vada automašīnu. TUKS ir savienota ar konkrētu automašīnu. Teorētiski TUKS var redzēt, kas un kur ir braucis ar automašīnu, bet dažreiz sistēma ir neprecīza, ir nesakritības nobraukumam kilometros. TUKS /amats/ ir /pers. K/. Nebija noteiktas degvielas normas mēnesī. Bija noteikta tikai aptuvenā nobraukuma norma kilometros un paredzēts degvielas daudzums 100 km nobraukumam. Ja darbinieks iztērēja mazāk, nebija jāizņem neiztērētā degviela, bet bija jānorāda, kāpēc ir iztērēts mazāk. Degvielas limitu nosaka Valsts ieņēmumu dienests. Parasti to dara Transporta daļa, kas ņem vērā gan nobraukumu, gan degvielas patēriņu. /pers. I/ nebija manījis, ka apsūdzētais būtu lējis degvielu kannās, un lieciniekam nebija zināms par kādām dienesta automašīnām, kurām būtu bijušas problēmas ar degvielas bākas vāka atvēršanu.

Liecinieks/pers. J/ pirmstiesas procesā sniegtajās liecībās (*lietas 1.sējuma 84.lapa*), kas pārbaudītas tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu, un tiesas sēdēs sniegtajās liecībās (*lietas 2.sējuma 21.-22.lapa*) norādīja, ka viņš 2019.gada oktobrī strādāja Valsts ieņēmumu dienesta /amats/. /Nosaukums/ nodaļā par /amats/ strādāja arī /pers. B/, kurš līdz 2019.gada novembra sākumam dienesta vajadzībām izmantoja Automašīnu *VW Passat*. Arī /pers. J/ un /pers. I/ bija tiesīgi izmantot darba vajadzībām minēto transportlīdzekli, bet /pers. B/ bija atbildīgs par tā uzpildi ar degvielu, tehnisko bojājumu savlaicīgu konstatēšanu, automašīnas nodošanu remontā, kā arī par ceļazīmes aizpildīšanu un patērētās degvielas atskaišu sastādīšanu un nodošanu. /pers. J/ nekad nevienā automašīnā nebija redzējis nekādas degvielas kannas, nekad nebija dzirdējis no /pers. B/ un nebija redzējis, ka apsūdzētais AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā degvielu, kura paredzēta dienesta automašīnu uzpildīšanai, pildīja kannās. Saskaņā ar dienesta automašīnas izmantošanas kārtību dienesta automašīnā nav atļauts pārvadāt degvielu kannās. 2019.gada oktobrī /pers. J/ bija jauns darbinieks, kurš nesen bija sācis strādāt šajā iestādē. Tiešais priekšnieks bija teicis /pers. J/ – ja beigsies degviela, lai /pers. J/ brauc uz uzpildes staciju, ar kuru ir noslēgts līgums, tobrīd laikam */Nosaukums A/*, lai uzpilda degvielu un paņem līdzi čeku, kuru mēneša baigās vajadzēs atdot kolēģim, kas pildīs ceļazīmi. /pers. J/ bija dzirdējis no kolēģiem, ka automašīnām ir degvielas normas, kuras labāk nepārsniegt, jo pretējā gadījumā kolēģim, kas atbildīgs par automašīnu, būs jāsniedz paskaidrojumu, kāpēc tika pārtērēta norma.

No liecinieka /pers. K/ liecībām tiesas sēdē (*lietas 2.sējuma 53.lapa*) izriet, ka viņš strādā Valsts ieņēmumu dienestā /Nosaukums/ par /amats/. TUKS tika ieviesta Valsts ieņēmumu dienesta automašīnām, lai varētu izsekot dienesta automašīnu, tās maršrutu un personu, kas izmanto šo dienesta automašīnu. Dienesta automašīnām tika uzstādītas GPS iekārtas, kas pārraida signālu uz pašu sistēmu, kur viss tiek reģistrēts. Var parādīties atšķirīga informācija un ir iespējama kļūda starp maršruta lapās norādīto un odometrā esošo rādījumu dažu procentu robežās, jo odometra mehānika skaitīšanas mašīnai nobrauktajos kilometros atšķiras no GPS uzskaitītā nobraukto kilometru ātruma. GPS signāls var variēt plus mīnus 5 metrus. Līdz ar to, ja tiek izbraukts kāds likums, tad ir iespējama neliela kļūda. Pašā sistēmā autovadītājs nevar nekādus datus ne ievadīt, ne mainīt. Liecinieks nevarēja precīzi atbildēt, cik uzticami ir TUKS dati. Mēdz būt dažādas situācijas, piemēram, ja pati iekārta ir sabojājusies, tad automašīnai dati nestrādā un netiek fiksēti, bet tas notiek ļoti reti. Arī paši datu pārraides mērījumu attālumi var atšķirties, tāpat kā GPS atšķiras no odometra rādījuma ar dažu procentu kļūdu. Ja GPS iekārta vairs neraida datus vai arī tā ir sabojājusies, tad par to uzzina diezgan ātri, un automašīnu nodod remontam. Katram autovadītājam tiek izsniegta individuāla karte, lai izmantotu automašīnu. Autovadītājam, iekāpjot automašīnā, ir jāreģistrē karte, pieliekot to pie speciāla lasītāja. Ja šī karte netiek reģistrēta, tad automašīna uzriez izdod speciālu signālu, kas ir skaļš un kaitinošs, turklāt visās maršruta lapās un kustībā parādās, ka autovadītājs nav bijis reģistrēts.

No Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. L/ 2019.gada 27.novembra ziņojumā Nr./numurs/ (*lietas 1.sējuma 2.lapa*) ietvertajām liecībām, kuru izmantošanai pierādīšanā aizstāvība ir piekritusi (*lietas 2.sējuma 22.lapa*) un šim ziņojumam ar /pers. L/ 2019.gada 28.novembra e-pasta vēstuli pievienotā saraksta par Valsts ieņēmumu dienesta transportlīdzekļa *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, degvielas uzpildēm (*lietas 1.sējuma 73., 74.lapa*) izriet, ka Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. B/, būdams Automašīnas *VW Passat* lietotājs un vadītājs sistemātiski 2019.gada 23.oktobrī un 29.oktobrī uzpildes laikā AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/, veica degvielas uzpildi nevis transportlīdzekļa degvielas tvertnē, bet kādā citā tilpnē, kas atradās transportlīdzekļa bagāžniekā. Pēc degvielas uzpildes /pers. B/ 2019.gada 23.oktobrī plkst.9.15 AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/, norēķinājās ar viņam uzticēto AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/, kas piesaistīta transportlīdzeklim ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, par 25 litriem benzīna *E95* (*Ecto 95*), un 2019.gada 29.okotbrī plkst.10.30 AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/, norēķinājās ar viņam uzticēto AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/ par 37 litriem benzīna *E95*.

Ar CD-R diskā ierakstīto videoierakstu no AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijas 2019.gada 18.decembra apskates protokolu un tā pielikumā pievienotajām fotogrāfijām (*lietas 1.sējuma 4., 5.-8.lapa*) apstiprinās, ka 2019.gada 23.oktobrī plkst.9.10 pie degvielas uzpildes sūkņa apstājās Automašīna *VW Passat*, no kuras izkāpa vīrietis, atvēra automašīnas bagāžas nodalījumu, paņēma degvielas uzpildes pistoli un ievietoja to šīs automašīnas bagāžas nodalījumā, plkst.9.11 no bagāžas nodalījuma izņēma degvielas uzpildes pistoli, ievietoja to atpakaļ degvielas uzpildes stacijas degvielas sūknī un devās uz degvielas uzpildes stacijas kases pusi. Plkst.9.12 vīrietis, kurš pildīja degvielu Automašīnas *VW Passat* bagāžas nodalījumā, piegāja pie degvielas uzpildes stacijas kases. Turklāt apskates protokolā norādīts, ka 2019.gada 29.oktobrī plkst.10.28 pie degvielas uzpildes sūkņa apstājās Automašīna *VW Passat*, no kuras izkāpa vīrietis, kurš plkst.10.29 atvēra bagāžas nodalījumu, paņēma degvielas uzpildes pistoli un ievietoja to minētās automašīnas bagāžas nodalījumā, plkst.10.30 no bagāžas nodalījuma izņēma degvielas uzpildes pistoli, ievietoja to atpakaļ degvielas uzpildes stacijas degvielas sūknī un devās uz degvielas uzpildes stacijas kases pusi. Videoierakstā redzams, ka plkst.10.30 vīrietis, kurš pildīja degvielu Automašīnas *VW Passat* bagāžas nodalījumā, piegāja pie degvielas uzpildes stacijas kases un norēķinājās par degvielu.

No ceļazīmes Nr./numurs/ (*lietas 1.sējuma 15.lapa*) redzams, ka šajā dokumentā ietverts atbildīgā transportlīdzekļa vadītāja /pers. B/ sagatavots un ar parakstu apliecināts pārskats par Valsts ieņēmumu dienesta /Nosaukums/ automašīnas *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, lietošanu, nobraukumu, iegādāto un faktiski izlietoto degvielu laika periodā no 2019.gada 1.oktobra līdz 2019.gada 31.oktobrim. Ceļazīmē Nr./numurs/ norādīts, ka Automašīnas *VW Passat* vadītāji minētajā laika periodā bija /pers. B/, /pers. J/, /pers. I/; degvielas patēriņa norma uz 100 km bija 12 litri, nobraukuma norma – 3000 km; odometra stāvoklis pārskata perioda sākumā – 338333, pārskata perioda beigās – 341260, nobraukums – 2927 km; automašīna bija aprīkota ar TUKS, degvielas bākas tilpums – 70 litri. Pārskata perioda sākumā un beigās degvielas faktiskais atlikums degvielas tvertnē bija 70 litri benzīna *E95*. Ceļazīmē Nr./numurs/ norādīts, ka pārskata perioda laikā tika iegādāts un arī faktiski tika izlietots 351 litrs benzīna (degvielas patēriņa norma, ņemot vērā nobraukumu, bija 351,24 litri). Saskaņā ar ceļazīmē Nr./numurs/ norādīto automašīnai 2019.gada oktobrī tika veiktas astoņas benzīna uzpildes AS "/Nosaukums A/", norēķinoties ar karti Nr./numurs/, tostarp 2019.gada 23.oktobrī tika iegādāti un automašīnas degvielas tvertnē iepildīti 25 litri benzīna 30,35 *euro* vērtībā, bet 2019.gada 29.oktobrī – 37 litri benzīna 46,40 *euro* vērtībā, ko attiecīgi apliecina čeki Nr./numurs/, Nr./numurs/. Ceļazīmē Nr./numurs/ nav ietvertas ziņas par datumu, kad /pers. B/ sagatavojis un parakstījis šo dokumentu, bet ir redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. F/ šo ceļazīmi apstiprinājis 2019.gada 7.novembrī.

No 2020.gada 17.jūlija apskates protokolā (*lietas 1.sējuma 36.-37.lapa*) ietvertajām ziņām par faktiem izriet, ka atbildīgais transportlīdzekļa *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, vadītājs /pers. B/ 2019.gada 31.oktobrī sagatavoja pārskatu, kuram pievienoja astoņus čekus par degvielas iegādi AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijās. Saskaņā ar 2019.gada 23.oktobra čeku Nr./numurs/ AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/ 2019.gada 23.oktobrī plkst.9.15 tika iegādāti 25 litri benzīna *E95* 30,35 *euro* vērtībā, pirkumu apmaksājot ar degvielas karti, kuras pēdējie cipari ir /numurs/. Saskaņā ar 2019.gada 29.oktobra čeku Nr./numurs/ AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijā /adrese/ 2019.gada 29.oktobrī plkst.10.31 tika iegādāti 37 litri benzīna *E95* 46,40 *euro* vērtībā, pirkumu apmaksājot ar degvielas karti, kuras pēdējie cipari ir /numurs/.

Transportlīdzekļu uzraudzības un kontroles sistēmas (TUKS) izdrukā (*lietas 1.sējuma 51.-53.lapa*) fiksētās ziņas par transportlīdzekli ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ par laika periodu no 2019.gada 1.oktobra līdz 2019.gada 31.oktobrim apliecina, ka šo automašīnu 2019.gada 23.oktobrī no plkst.9.02 līdz plkst.9.21 un 2019.gada 29.oktobrī no plkst.10.17 līdz plkst.10.38 vadīja /pers. B/.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 8.novembra rīkojumu Nr./numurs/ un tā pielikumu Nr./numurs/ (*lietas 1.sējuma 58.-63.lapa*) pierādīts, ka Automašīnai *VW Passat* no 2019.gada 1.novembra samazināta degvielas patēriņa norma uz 100 km, proti, tā noteikta 10 litri uz 100 km iepriekš noteikto 12 litru uz 100 km vietā. Turklāt no 2019.gada 1.novembra Automašīna *VW Passat* nodota citas struktūrvienības – Valsts ieņēmumu dienesta /Nosaukums/ – rīcībā, nosakot šīs automašīnas glabāšanas vietu /adrese/. No šī rīkojuma citastarpā arī redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta /Nosaukums/ rīcībā bija vēl viena automašīna *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, kuras motora tilpums, izlaiduma gads un patērētās degvielas veids sakrīt ar automašīnas *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, motora tilpumu, izlaiduma gadu un degvielas veidu, bet degvielas patēriņa norma ir noteikta vēl mazāka – 9 litri uz 100 km, kas liecina par to, ka degvielas patēriņa normas katram transportlīdzeklim tiek noteiktas individuāli un tās periodiski tiek pārskatītas, uz ko savās liecībās norādīja arī liecinieks /pers. F/.

No /pers. B/ 2009.gada 2.novembra saistību raksta par materiālo atbildību Nr./numurs/ (*lietas 1.sējuma 97.-99.lapa*) izriet, ka /pers. B/, parakstot šo dokumentu, bija uzņēmies materiālo atbildību par viņam lietošanā nodoto transportlīdzekli, tā aprīkojumu, dokumentāciju, apdrošināšanas polisēm, degvielas karti un citām materiālajām vērtībām (saistību priekšmets), kuras tika nodotas /pers. B/ kā darbinieka lietošanā. /pers. B/ bija apņēmies ievērot saistību priekšmeta lietošanas un glabāšanas noteikumus, kā arī ar to saistītos darbinieka pienākumus un tiesības.

Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņi un darbinieki izmanto dienesta transportlīdzekļus Valsts ieņēmumu dienesta uzdevumu izpildei, ir reglamentēta Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 14.februāra iekšējos noteikumos Nr.12 "Valsts ieņēmumu dienesta transportlīdzekļu izmantošanas kārtība". Minēto noteikumu 2.2., 2.3.punktā, definējot noteikumos lietotos terminus, norādīts, ka atbildīgais transportlīdzekļa vadītājs ir atbildīgās amatpersonas noteikts transportlīdzekļa vadītājs, kurš ir atbildīgs par struktūrvienības rīcībā nodoto (atbildīgā transportlīdzekļa vadītāja lietošanā vai struktūrvienības koplietošanā nodoto) transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu ievērošanu un ikmēneša ceļazīmju iesniegšanu; savukārt ceļazīme ir transportlīdzekļa izmantošanas un grāmatvedības apliecinājuma dokuments, kura neatdalāma sastāvdaļa ir maršruta lapa. Transportlīdzekļiem, kas ir aprīkoti ar transportlīdzekļu uzraudzības un kontroles sistēmu (TUKS), maršruta lapas uzglabā elektroniski sistēmā, un tās nav jāiesniedz Transporta daļā un Finanšu pārvaldē. Saskaņā ar Noteikumu Nr.12 9.punktā noteikto Transporta daļa pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā divas reizes gadā aktualizē informāciju par transportlīdzekļu degvielas patēriņa normu 100 km nobraukumam, nobraukuma normu mēnesī, struktūrvienību un glabāšanas vietu ārpus darba laika un iesniedz to Transporta komisijai, kas atbilstoši kompetencei izvērtē un apstiprina vai noraida iesniegto informāciju. 11.punktā noteikts atbildīgā transportlīdzekļa vadītāja pienākums līdz katra mēneša 5.datumam iesniegt Transporta daļā aizpildītu un atbildīgās amatpersonas apstiprinātu ceļazīmi par iepriekšējo mēnesi ar pievienotiem degvielas iegādi apliecinošiem dokumentiem (kases čekiem). Pārsniedzot transportlīdzeklim noteikto degvielas patēriņa normu vai veicot degvielas uzpildi brīvdienā un/vai valsts svētku dienā, atbildīgais transportlīdzekļa vadītājs ceļazīmes sadaļā "Piezīmes" norāda ar atbildīgo amatpersonu saskaņotu argumentētu paskaidrojumu. 12.punkts paredz, ka transportlīdzekļiem, kuri ir aprīkoti ar TUKS, iesniedz ceļazīmi bez maršruta lapas. Atbilstoši 16.punktā noteiktajam, ja Transporta daļa, apkopojot ceļazīmes vai veicot degvielas inventarizāciju, konstatē pastāvīgu (trīs un vairāk mēnešus) transportlīdzeklim noteikto degvielas patēriņa normu pārsniegumu vai nesasniegšanu par vairāk nekā 10 procentiem, Transporta daļa veic patēriņa normu noteikšanu, izmantojot transportlīdzekļa elektroniskās kontroles sistēmas datus par vidējo patēriņu (mērinstrumentu panelī norādīto vidējo patēriņu) vai eksperimentāli saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 10.augusta rīkojuma Nr.407 "Par transportlīdzekļu izmantošanu dienesta vajadzībām" 1.pielikumā "Transportlīdzekļa degvielas patēriņa normas 100 km nobraukumam eksperimentālā noteikšanas kārtība" noteikto. Iegūto informāciju iesniedz Transporta komisijai tālākai izvērtēšanai un saskaņošanai. Šo noteikumu 20.punktā paredzēts, ka transportlīdzekļa vadītājs pirms brauciena pārbauda, vai transportlīdzeklis ir tehniskā kārtībā, savukārt konstatējot neatbilstības, transportlīdzekļa vadītājam saskaņā ar šo noteikumu 22.punktu ir pienākums nekavējoties elektroniskajā pastā vai pa tālruni informēt Transporta daļu, kas nodrošina neatbilstību novēršanu. 30.punktā norādīts, ka transportlīdzekļa vadītājs ir atbildīgs par transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību, degvielu, kas viņam nodota ar transportlīdzekli, kā arī degvielas kartes lietošanu, degvielas iegādi apliecinošu dokumentu (kases čeku) saglabāšanu un pievienošanu ceļazīmei šajos iekšējos noteikumos

noteiktajā kārtībā. Atbildīgā transportlīdzekļa vadītāja rīcība gadījumā, ja dienesta transportlīdzeklim konstatēti bojājumi, ir regulēta šo noteikumu 72.punktā, saskaņā ar kuru atbildīgais transportlīdzekļa vadītājs portālā sadaļā "Transports" aizpilda pieteikumu transportlīdzekļa remontam, aprakstot nepieciešamo remontu un konstatētos defektus (*lietas 1.sējuma 132.-138.lapa*).

Valsts ieņēmumu dienesta 2022.gada 9.augusta precizētajā pieteikumā par radītā kaitējuma kompensāciju Nr./numurs/ (*lietas 2.sējuma 68.-69.lapa*) norādīts, ka /pers. B/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu rezultātā Valsts ieņēmumu dienestam ir radīts mantiskais kaitējums 76,75 *euro* apmērā, ko veido 25 litru benzīna, ko apsūdzētais piesavinājās 2019.gada 23.oktobrī, vērtība 30,35 *euro* (1 litra vērtība 1,2140 *euro*) un 37 litru benzīna, ko apsūdzētais piesavinājās 2019.gada 29.oktobrī, vērtība 46,40 *euro* (1 litra vērtība 1,2540 *euro*).

Valsts ieņēmumu dienesta 2022.gada 16.septembra atbildē Nr./numurs/ pēc prokurora pieprasījuma sniegtā informācija (*lietas 2.sējuma 78.lapa*) pierāda, ka Valsts ieņēmumu dienesta Nodrošinājuma pārvaldes Transporta daļa nav saņēmusi informāciju no /pers. B/ par to, ka dienesta transportlīdzeklim *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, nevarēja atvērt degvielas tvertnes vāku. Transporta daļa nekad nav izsniegusi degvielas kannas ne izmantošanai dienesta transportlīdzekļos, ne Valsts ieņēmumu dienesta nodarbinātajam /pers. B/.

[5.3] Novērtējusi visus pierādījumus lietā to kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka /pers. B/ vainīgums Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un 327.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīts pilnībā, izslēdzot visas saprātīgas šaubas.

Tiesa, izvērtējusi liecinieku pirmstiesas procesā un tiesas sēdē sniegtās liecības, /pers. L/ ziņojumā ietvertās liecības, apsūdzētā /pers. B/ pirmstiesas procesā 2019.gada 13.decembrī sniegtās liecības, kā arī rakstveida pierādījumus lietā, nekonstatē Kriminālprocesa likuma 130.panta otrajā daļā norādītos pārkāpumus, kas liegtu izmantot šos pierādījumus apsūdzētā /pers. B/ vainas pierādīšanā viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā.

Tiesa atzīst, ka liecinošo personu liecības lietā ir iegūtas un nostiprinātas Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Arī rakstveida pierādījumi lietā ir iegūti, ievērojot un izpildot Kriminālprocesa likuma priekšrakstus.

Tiesai nav pamata neticēt liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/ un /pers. K/ liecībām, kas pārbaudītas tiesas sēdē un pirms kuru sniegšanas liecinieki brīdināti par kriminālatbildību par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu. Lieciniekukriminālprocesā sniegtās liecības ir konsekventas, nav pretrunīgas, tās apstiprinās savā starpā, kā arī ar rakstveida pierādījumiem lietā, kas kopumā un savstarpējā sakarībā apstiprina apsūdzētā vainīgumu. Tiesa arī nav konstatējusi apstākļus, kuru dēļ kādai no minētās liecības sniegušajām personām būtu pamats aprunāt apsūdzēto /pers. B/, sniedzot nepatiesas liecības pret viņu.

Tiesa atzīst, ka /pers. B/ kriminālprocesa ietvaros sniegtās liecības atsevišķos aspektos (daļā par degvielas pildīšanas kannās iemesliem, turpmāko rīcību ar kannās iepildīto degvielu, kā arī ceļazīmē Nr./numurs/ norādīto ziņu atbilstību faktiski Automašīnā *VW Passat* 2019.gada oktobrī iepildītajam benzīna daudzumam) ir pretrunīgas savā starpā, kā arī tajās ir būtiskas pretrunas ar citos pierādījumos lietā ietvertajām ziņām par faktiem.

Vērtējot pretrunas starp /pers. B/ kriminālprocesa ietvaros sniegtajām liecībām, tiesa atzīst, ka /pers. B/ pirmstiesas procesā kā aizdomās turētā 2019.gada 13.decembrī sniegtās liecības (*lietas 1.sējuma 106.-108.lapa*) ir ticamākas, jo tās sniegtas drīz pēc kriminālprocesa uzsākšanas, laikā, kad apsūdzētais labi atcerējās krimināllietā nozīmīgus apstākļus, jo kopš apsūdzībā norādītajiem notikumiem bija pagājis apmēram pusotrs mēnesis. Tiesa atzīst, ka minētās /pers. B/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības ir pieļaujamas un izmantojamas kā ticams pierādījums daļā, kurā tās nav pretrunā un apstiprinās ar citiem krimināllietā savāktajiem un pārbaudītajiem pierādījumiem. Tiesa uzskata, ka /pers. B/ sākotnējās liecībās atklātāk un patiesāk izklāstīja faktiskos apstākļus, norādot uz tādām ziņām par faktiem, kas kopsakarā ar citiem pierādījumiem liecina arī pret viņu un apstiprina viņa vainīgumu. Tiesa ņem vērā, ka, sniedzot liecības dažu stundu laikā pēc /pers. B/ ierašanās Rīgā pie Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. N/, kurš apsūdzēto informēja par konstatētajiem pārkāpumiem saistībā ar dienesta vajadzībām paredzētās degvielas neiepildīšanu degvielas bākā, /pers. B/ bija ierobežots laika periods detalizēti izdomāt savu versiju par notikušo. Savukārt vēlākajās liecībās, ko /pers. B/ sniedza pirmstiesas procesā un tiesā, ir konstatējamas pretrunas un nekonsekvence viņa liecībās, atkāpšanās no iepriekš sniegtajām liecībām, jaunu versiju izvirzīšana.

Proti, sākotnējās liecībās 2019.gada 13.decembrī /pers. B/ liecināja, ka degvielu pildīja automašīnas bagāžas nodalījumā esošajā kannā, jo automašīnai bija radusies degvielas ekonomija un ceļazīmē uzrādīt patieso patēriņu /pers. B/ nevarēja, jo tad būtu jāraksta ziņojumi, ka automašīna faktiski patērē mazāk, nekā tiek uzrādīts; kannu ar 2019.gada 23.oktobrī un 29.oktobrī ielieto degvielu novietoja /adrese/ ar domu, ka varbūt vēlāk to izmantos, tomēr novembra beigās konstatēja, ka vietā, kur to nolika, kannas vairs nav. Savukārt pēc iepazīšanās ar celto apsūdzību /pers. B/ 2021.gada 24.maijā daļēji atkāpās no sākotnējām liecībām un savā rakstveida liecībā degvielas pildīšanu kannās jau skaidroja ar to, ka apsūdzībā norādītajai automašīnai bija tehniskas problēmas ar degvielas bākas vāka atvēršanu, tāpēc situācijās, kad to nevarēja atvērt, /pers. B/ lēja degvielu Valsts ieņēmumu dienestam piederošās kannās, kuras viņš vadāja līdzi, un pēc atgriešanās Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā minēto degvielu salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē, manuāli piekļūstot tās atvēršanas mehānismam no bagāžnieka. Papildus tam savās liecībās tiesas sēdē /pers. B/ pirmo reizi norādīja uz to, ka viņš Noteikumu Nr.12 22.punktā paredzētajā kārtībā bija informējis Transporta daļu par tehniskām problēmām saistībā ar dienesta automašīnas degvielas bākas vāka atvēršanu un pildīja degvielu Valsts ieņēmumu dienestam piederošā kannā saskaņā ar Transporta daļas mutiskiem norādījumiem.

Konstatētā nekonsekvence un pretrunas apsūdzētā liecībās tiesas vērtējumā liecina par apsūdzētā pielāgošanos krimināllietā noskaidrotajiem apstākļiem ar mērķi izvairīties no atbildības par faktiski izdarītajām darbībām.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pirms /pers. B/ sākotnējās nopratināšanas 2019.gada 13.decembrī viņam 2019.gada 13.decembrī plkst.13.56 tika paziņots lēmums par /pers. B/ atzīšanu par aizdomās turēto. /pers. B/ ar parakstu apstiprināja, ka šā lēmuma kopiju un izrakstu no likuma par personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, pamattiesībām kriminālprocesā, aizdomās turētā tiesībām un pienākumiem viņš saņēma. Redzams, ka /pers. B/ pašrocīgi veica atzīmes par to, kad un cikos lēmums par personas atzīšanu par aizdomās turēto viņam paziņots, kā arī pašrocīgi skaidri salasāmā rokrakstā ierakstīja, ka uz doto brīdi attieksmi pret izteiktajām aizdomām nevar paust (*lietas 1.sējuma 102.lapa*). Tādējādi secināms, ka /pers. B/ 2019.gada 13.decembrī pēc viņa atzīšanas par aizdomās turēto bija nodrošinātas tiesības sevi neapsūdzēt, ko viņš arī izmantoja, neizsakot konkrētu attieksmi pret aizdomām. No aizdomās turētā 2019.gada 13.decembra pratināšanas protokola (*lietas 1.sējuma 106.-108.lapa*) redzams, ka šis procesuālais dokuments sagatavots datorrakstā, tajā ietvertais teksts, kurā atspoguļotas liecības, ir drukāts lielākā šriftā, nekā ziņas par personu raksturojošiem datiem šā protokola pirmajā lapā, protokola beigās /pers. B/ skaidri salasāmā rokrakstā pierakstījis – protokolu lasīju, no maniem vārdiem uzrakstīts pareizi, uz doto brīdi papildinājumu nav, ko apliecinājis ar savu parakstu. Tas apliecina, ka /pers. B/ iepazinās ar sagatavoto procesuālo dokumentu, kā arī neizteica nekādus iebildumus par pratināšanas gaitu, protokolā izklāstītajiem apstākļiem, lai gan viņam bija iespēja rakstveidā izteikt papildinājumus vai labojumus nopratināšanas protokolā. Pierādījumi lietā neapstiprina aizstāvības versiju par to, ka 2019.gada 13.decembra lēmumu par /pers. B/ atzīšanu par aizdomās turēto un aizdomās turētā nopratināšanas protokolu /pers. B/ parakstīja kādas emocionālas vardarbības pret viņu, draudu vai šantāžas ietekmē un ka minētājā nopratināšanas protokolā ietvertās liecības nav pierakstītas no /pers. B/ vārdiem. Tiesa ņem vērā, ka /pers. B/ ilgstoši bija Valsts ieņēmumu dienesta amatpersona, tostarp pirms inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas bija /amats/. Tiesas ieskatā apsūdzētā ieņemtā amata pienākumu izpilde ir nesaraujami saistīta ar prasību pēc stresa noturības dažādos apstākļos. Līdz ar to tiesa netic, ka /pers. B/ 2019.gada 13.decembrī ar viņu veikto procesuālo darbību laikā kļuva viegli ietekmējams, emocionāli sabruka, nebija spējīgs saprast ar viņu veikto darbību nozīmi un šādos apstākļos nespēja vēlamajā apjomā īstenot savas tiesības uz aizstāvību. Turklāt no liecinieka /pers. F/, kurš kopā ar apsūdzēto 2019.gada 13.decembrī vienā automašīnā brauca uz Rīgu un atgriezās no Rīgas pēc procesuālo darbību veikšanas, liecībām izriet, ka liecinieks bija dzirdējis, kā /pers. B/ Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. N/ degvielas pildīšanu kannā skaidroja ar radušos degvielas ekonomiju, kas sakrīt ar

aizdomās turētā nopratināšanas protokolā norādīto degvielas uzpildes kannā iemeslu. Turklāt liecinieks /pers. F/, raksturojot /pers. B/ emocionālo stāvokli atpakaļceļā no Rīgas, liecināja, ka /pers. B/ vizuāli izskatījās mierīgs, neko daudz nerunāja, bet izstāstīja, ka apsūdzētais kaut kur nofilmēts, lejot degvielu, pateica, ka uzsākts kriminālprocess, savukārt, kad /pers. F/ piedāvāja apsūdzēto nomainīt pie auto stūres ar domu, ka varbūt /pers. B/ ir uztraucies un grūti vadīt automašīnu, apsūdzētais atbildēja, ka viss ir kārtībā un /pers. B/ pats brauks.

Vērtējot 2019.gada 13.decembra nopratināšanas protokolā fiksēto liecību saturu, tiesa ņem vērā, ka šajā protokolā /pers. B/ atzina atsevišķus apsūdzībā norādītos faktiskos apstākļus, proti, ka viņš divas reizes pildīja degvielu kannā, ko vēlāk neapstrīdēja un atzina arī tiesas sēdē sniegtajās liecībās, samērā detalizēti skaidroja degvielas pildīšanas kannā iemeslus, saistot tos ar sava darba specifiku, neprognozējamo degvielas patēriņu. Lai arī sākotnējās liecībās /pers. B/ formāli atzina savu vainu patiesībai neatbilstoša patērētās degvielas daudzuma norādīšanai ceļazīmē, faktiski apsūdzētais jau šajās liecībās izmantoja iespēju attaisnot savu rīcību, noliedzot mantkārīgu nolūku, neatzīstot degvielas piesavināšanos, izklāstot subjektīvos apsvērumus nepieciešamībai izvairīties no degvielas normas samazināšanas, kā arī norādot uz saviem nodomiem kannā iepildīto degvielu, iespējams, izmantot dienesta vajadzībām, kas faktiski nebija realizējams no /pers. B/ gribas neatkarīgu apstākļu dēļ, jo kāds it kā bija paņēmis kannas ar degvielu.

Ņemot vērā, ka jau sākotnējā nopratināšanas protokolā bija fiksēti tādi /pers. B/ argumenti, kas daļēji saskan arī ar viņa aizstāvības pozīciju turpmākā kriminālprocesā, tostarp iztiesāšanā sniegtajām liecībām, un kas procesa virzītājai nevarēja būt zināmi, ja par tiem jau savās sākotnējās liecībās nebūtu liecinājis /pers. B/, tiesas vērtējumā konkrētajos apstākļos nav pamata uzskatīt, ka /pers. B/ nopratināšanas kā aizdomās turētā laikā būtu aizskartas viņa tiesības uz aizstāvību. Gluži otrādi, sākotnējo liecību saturs tiesas vērtējumā norāda uz to, ka /pers. B/ uzreiz pēc viņa atzīšanas par aizdomās turēto mēģināja atspēkot izteiktās aizdomas un aktīvi izmantoja savas tiesības uz aizstāvību. Arī apstāklis, ka /pers. B/ sākotnēji formāli daļēji atzina savu vainu un pauda formālu nožēlu par izdarīto, konkrētajā gadījumā neietekmē kriminālprocesā savākto pierādījumu ticamību un pietiekamību.

Līdz ar to tiesa noraida kā nepamatotu un neticamu aizstāvības pirmstiesas procesā un tiesas sēdē izteikto argumentu, ka procesa virzītāja 2019.gada 13.decembra nopratināšanas protokolā ir ietvērusi tādas liecības, ko /pers. B/ faktiski nav sniedzis, bet pirms nopratināšanas protokola parakstīšanas apsūdzētajam nav bijusi iespēja iepazīties ar šajā protokolā fiksēto liecību saturu.

Tiesa atzīst par neticamām apsūdzētā sniegtās liecības daļā par to, ka 2019.gada 23.oktobrī un 29.oktobrī apsūdzētais nav piesavinājis Valsts ieņēmumu dienestam piederošo degvielu, jo degvielu, ko /pers. B/ šajos datumos ielēja dienesta automašīnas bagāžas nodalījumā esošajā Valsts ieņēmumu dienestam piederošajā degvielas kannā, apsūdzētais pēc tam tajā pašā dienā Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē, turklāt šādi apsūdzētais rīkojās saskaņā ar Transporta daļas mutiskiem norādījumiem, ko bija saņēmis pēc tam, kad pa tālruni bija informējis Transporta daļu par tehniskām problēmām automašīnai ar elektroniku, kas saistīta ar degvielas bākas vāka atvēršanu. Tāpat tiesa atzīst par neticamām apsūdzētā liecībās ietvertās ziņas, ka ceļazīmē Nr./numurs/ apsūdzētais norādīja faktiski izlietoto degvielu. Tiesa vērtē šīs liecības kā apsūdzētā aizstāvības pozīciju ar mērķi izvairīties no atbildības par viņa faktiski izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[5.4] Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vainīgums Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīts turpmāk izklāstīto apsvērumu dēļ.

[5.4.1] Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēta krimināatbildība par piesavināšanos nelielā apmērā.

Saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22.pantā (*likuma redakcijā līdz 2020.gada 28.septembrim*) noteikto atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts nelielā apmērā, iestājas, ja vainīgajam bijis nodoms iegūt noziedzīga nodarījuma priekšmetu, kura vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nepārsniedz vienu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu. Priekšmeta vērtība nosakāma atbilstoši tirgus cenām vai tām pielīdzinātām cenām nodarījuma izdarīšanas laikā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktā noteiktajam minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī bija 430 *euro*.

No objektīvās puses piesavināšanās izpaužas kā svešas mantas prettiesiska iegūšana vai izšķērdēšana, ja to izdarījusi persona, kurai šī manta uzticēta vai kuras pārziņā tā atradusies, un vainīgais izmanto savu pilnvarojumu attiecībā pret nolaupāmo mantu, lai to prettiesiski iegūtu. Valdījuma īpašais stāvoklis ir raksturīgs ar to, ka manta uzticēta noteiktai rīcībai ar to, lai to pārvaldītu, saglabātu, izsniegtu citām personām, pārvadātu, piegādātu, vai citāda veida operatīvai rīcībai. Mantas piesavināšanās gadījumā nodoms nolaupīt uzticēto mantu vainīgajam rodas pēc tam, kad manta viņam uzticēta vai tā pārziņā atradusies. Piesavināšanās ir noziegums, kuru izdara ar tiešu nodomu. Vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz, ka nodarīs zaudējumus cietušajam, un vēlas iedzīvoties no citas fiziskas vai juridiskas personas labuma. Piesavināšanās ir materiāla sastāva noziegums. Tas ir pabeigts ar prettiesiskā vadījuma rašanās brīdi, lai rīkoties ar piesavināto mantu pēc saviem ieskatiem. Šā nozieguma kvalifikāciju neietekmē apstāklis, vai vainīgajam bijusi reāla iespēja rīkoties ar prettiesiski pārņemto mantu pēc sava ieskata. Tālākā rīcība ar nolaupīto mantu neietekmē noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju. Turklāt tiesību doktrīnā norādīts uz to, ka turpinātas piesavināšanās jākvalificē kā vienots noziedzīgs nodarījums atkarībā no nolaupītās mantas kopējās vērtības (*Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hamkova. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2016, 53.-55., 57.lpp.*).

[5.4.2] Ar liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/, paša apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām, /pers. L/ ziņojumā, sarakstā par transportlīdzekļa *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, degvielas uzpildēm, ceļazīmē Nr./numurs/, /pers. B/ 2009.gada 2.novembra saistību rakstā ietvertajām ziņām par faktiem ir pierādīts, ka /pers. B/ 2019.gada oktobrī bija amatpersona, jo strādāja Valsts ieņēmumu dienesta /Nosaukums/ par /amats/. /pers. B/ kā atbildīgajam transportlīdzekļa vadītājam Noteikumu Nr.12 izpratnē darba pienākumu veikšanai līdz 2019.gada novembrim bija piešķirta dienesta Automašīna *VW Passat*, kā arī bija uzticēta Valsts ieņēmumu dienesta lietošanā esošā AS "/Nosaukums A/" degvielas karte Nr./numurs/, kas bija piesaistīta Automašīnai *VW Passat*, un šo degvielas karti bija atļauts izmantot tikai degvielas uzpildīšanai minētajā dienesta automašīnā, kas apsūdzētajam bija labi zināms. /pers. B/ kā atbildīgais transportlīdzekļa vadītājs bija atbildīgs par Automašīnas *VW Passat* uzpildi ar degvielu, tehnisko bojājumu savlaicīgu konstatēšanu un tās nodošanu remontā, kā arī ceļazīmes aizpildīšanu un patērētās degvielas atskaišu sastādīšanu un nodošanu. No liecinieku /pers. I/ un /pers. J/ liecībām, kā arī ceļazīmes Nr./numurs/ un TUKS izdrukas par 2019.gada oktobri izriet, ka Automašīnu *VW Passat* 2019.gada oktobrī kā vadītāji dienesta vajadzībām lietoja arī Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. I/ un /pers. J/, kuri arī paši bija tiesīgi nepieciešamības gadījumā uzpildīt degvielu Automašīnā *VW Passat*, par iegādāto degvielu norēķinoties ar degvielas karti Nr./numurs/, bet pēc tam degvielas pirkuma čeku nododot atbildīgajam transportlīdzekļa vadītājam /pers. B/ ceļazīmes aizpildīšanai un degvielas iegādes pārskata sagatavošanai.

Ar liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/ liecībām, daļēji paša apsūdzētā pirmstiesas procesā 2019.gada 13.decembrī sniegtajām liecībām, ceļazīmē Nr./numurs/, /pers. B/ 2009.gada 2.novembra saistību rakstā un Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 8.novembra rīkojumā Nr./numurs/ ietvertajām ziņām par faktiem ir pierādīts, ka Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajiem transportlīdzekļiem bija noteiktas degvielas patēriņa normas litros uz 100 km. Automašīnas *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, degvielas patēriņa norma 2019.gada oktobrī bija 12 litri uz 100 km, bet no 2019.gada 1.novembra tā tika samazināta līdz 10 litriem uz 100 km.

Ar /pers. B/ 2019.gada 13.decembra liecībām ir pierādīts, ka 2019.gada oktobra beigās /pers. B/ bija konstatējis, ka Automašīnai *VW Passat* bija degvielas ekonomija, jo faktiski šā transportlīdzekļa lietošanas laikā 2019.gada oktobrī bija iztērēts mazāk degvielas, nekā varētu iztērēt saskaņā ar

Valsts ieņēmumu dienesta noteikto degvielas patēriņa normu šai automašīnai, ņemot vērā konkrētā mēneša nobraukumu km.

Tiesas vērtējumā krimināllietā savāktie un tiesas izmeklēšanā pārbaudītie pierādījumi kopumā un savstarpējā sakarībā apstiprina, ka /pers. B/, mantkārīgu motīvu vadīts, nolēma piesavināties dienesta Automašīnai *VW Passat* paredzēto degvielu, kas, ņemot vērā degvielas patēriņa normas maksimumu un atņemot faktiski izlietoto degvielu, bija ieekonomēta 2019.gada oktobrī. Degvielas piesavināšanās faktu apstiprina ne tikai faktiskie lietā noskaidrotie apstākļi par dienesta automašīnai paredzētās degvielas pildīšanu kannās 2019.gada 23.oktobrī un 29.oktobrī, bet arī tas, ka krimināllietā netika konstatēts jebkāds cits pamats (izņemot piesavināšanos) degvielas pildīšanai kannā, nevis degvielas tvertnē.

Liecinieki /pers. F/, /pers. I/ un /pers. J/ liecībās norādīja, ka Valsts ieņēmumu dienesta automašīnām paredzēto degvielu drīkstēja pildīt tikai dienesta automašīnas degvielas tvertnē, bija kategoriski aizliegts dienesta automašīnā pārvadāt degvielu kannās, kā arī nebija šādas nepieciešamības, jo degvielas uzpildes stacijas bija pietiekami pieejamas un atvērtas visu diennakti. Tiesai nav pamata apšaubīt šīs liecības.

Ar /pers. L/ 2019.gada 27.novembra ziņojumā un sarakstā par Automašīnas *VW Passat* degvielas uzpildēm, videoierakstu no AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijas apskates protokolā un tā pielikumā pievienotajās fotogrāfijās, ceļazīmē Nr./numurs/, 2020.gada 17.jūlija apskates protokolā, TUKS izdrukā par 2019.gada oktobri ietvertajām ziņām par faktiem un daļēji paša apsūdzētā liecībām pirmstiesas procesā un tiesā apstiprinās, ka /pers. B/ 2019.gada 23.oktobrī ap plkst.9.10 atbrauca uz AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes staciju /adrese/, kur iepildīja dienesta Automašīnas *VW Passat* bagāžas nodalījumā novietotajā kannā 25 litrus benzīna *E95* (*Ecto95*) 30,35 *euro* kopvērtībā. Par šo benzīnu /pers. B/ degvielas uzpildes stacijas kasē norēķinājās, izmantojot viņam uzticēto AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/. /pers. B/ arī pēc nepilnas nedēļas, proti, 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.29 atkal atbrauca uz AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes staciju /adrese/, kur iepildīja dienesta Automašīnas *VW Passat* bagāžas nodalījumā novietotajā kannā 37 litrus benzīna *E95* (*Ecto95*) 46,40 *euro* kopvērtībā. Arī par šo benzīnu /pers. B/ degvielas uzpildes stacijas kasē norēķinājās, izmantojot viņam uzticēto AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/. Tādējādi /pers. B/ 2019.gada 23.oktobrī ap plkst.9.10 un 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.29 kopumā iepildīja dienesta automašīnas bagāžas nodalījumā novietotā kannā Valsts ieņēmumu dienestam piederošus 62 litrus benzīna 76,75 *euro* kopvērtībā.

[5.4.3] Ņemot vērā liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/ liecībās, /pers. B/ 2009.gada 2.novembra saistību rakstā par materiālo atbildību, kā arī Noteikumu Nr.12 9., 11., 30.punktā noteikto, tiesa noraida kā nepamatotus /pers. B/ sākotnējās liecībās ietvertos argumentus par nepieciešamību saskaņā ar degvielas patēriņa normu ieekonomēto degvielu iepildīt kannās, lai netiktu samazināta noteiktā degvielas patēriņa norma un lai Transporta daļai nerastos jautājumi, neskaidrības. Šāda apsūdzētā rīcība ir tiešā pretrunā ar viņa kā Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas uzņemtajām saistībām par materiālo atbildību, kā arī pretrunā ar Noteikumos Nr.12 imperatīvi paredzētajiem pienākumiem dienesta degvielas un degvielas kartes lietošanā, kā arī izlietotās degvielas uzskaitē. Tiesai nav šaubu, ka /pers. B/ bija zināmi viņa kā atbildīgā transportlīdzekļa vadītāja pienākumi un atbildība, kā arī bija zināma kārtība rīcībai gadījumos, kad faktiskais degvielas patēriņš nesasniedz vai pārsniedz noteikto degvielas patēriņa normu. Pierādījumi lietā, tostarp /pers. F/, /pers. I/ liecībās ietvertās ziņas, apstiprina, ka degvielas patēriņa atšķirības no normas 10 % robežās ir pieļaujamas pat ilgstošā laika periodā un nav noteiktas kā pamats transportlīdzeklim noteikto degvielas normu pārskatīšanai. Ja faktiskais degvielas patēriņš nesasniedz noteikto normu, ieekonomētā degviela nav jāizņem, kā arī nav jāraksta kādi paskaidrojumi. Savukārt gadījumos, kad degvielas patēriņa norma ir pārsniegta, ceļazīmes sadaļā "Piezīmes" saskaņā ar Noteikumu Nr.12 11.punktu ir norādāms ar atbildīgo amatpersonu saskaņots argumentēts paziņojums, kas tiesas vērtējumā nav uzskatāms par pārlieku apgrūtinošu pienākumu, ņemot vērā objektīvo nepieciešamību kontrolēt degvielas izlietojumu Valsts ieņēmumu dienestā kā valsts iestādē. Turklāt no Noteikumu Nr.12 16.punkta izriet, ka tikai gadījumā, ja Transporta daļa ilgstošā laika periodā (trīs un vairāk mēneši) konstatē transportlīdzeklim noteikto degvielas patēriņa pārsniegumu vai nesasniegšanu par vairāk nekā 10 procentiem, tas var būt patstāvīgs pamats degvielas patēriņa normu pārskatīšanai. Tādējādi par noteikto degvielas patēriņa normu mazāks faktiskais degvielas patēriņš viena mēneša ietvaros pat teorētiski nevar būt pietiekams tiesiskais un faktiskais pamats degvielas patēriņa normas samazināšanai. Ņemot vērā izklāstītos apsvērumus, tiesa atzīst par neticamiem apsūdzētā sākotnējās liecībās ietvertos apgalvojumus par to, ka viņš pildīja dienesta degvielu kannās, lai nepieļautu noteiktās degvielas patēriņa normas samazināšanu, kā arī, iespējams, nepieciešamības gadījumā izmantotu šo degvielu vēlāk.

[5.4.4] Tiesa arī noraida kā nepamatotu un neticamu /pers. B/ pēc apsūdzības celšanas sniegtajās liecībās, kā arī tiesas sēdē sniegtajās liecībās izteikto apgalvojumu par to, ka Automašīnai *VW Passat* bija tehniskas problēmas ar degvielas bākas vāka atvēršanu. Liecinieki /pers. I/, /pers. F/ un /pers. J/ liecībās tiesas sēdē norādīja, ka viņi neatceras, ka dienesta automašīnai būtu bijušas problēmas ar degvielas bākas vāka atvēršanu. No šīm liecinieku /pers. I/, /pers. F/ un /pers. J/ liecībā izriet, ka ne tikai paši liecinieki nebija Automašīnas *VW Passat* lietošanas laikā saskārušies ar šā transportlīdzekļa elektronikas bojājumiem, kas ietekmētu degvielas bākas vāka atvēršanu (no TUKS izdrukā (*lietas 1.sējuma 51.-52.lapa*) un sarakstā par Automašīnas *VW Passat* uzpildēm (*lietas 1.sējuma 74.lapa*) izriet, ka /pers. I/ kā vadītājs pildīja degvielu šajā automašīnā 2019.gada 18.oktobrī ap plkst.16.14; /pers. J/ kā vadītājs pildīja degvielu šajā automašīnā 2019.gada 24.oktobrī ap plkst.10.32 un 25.oktobrī ap plkst.18.15), bet arī /pers. B/ ne /pers. I/ un /pers. J/ kā kolēģiem, kuri 2019.gada oktobrī vairakkārt vadīja minēto dienesta automašīnu, ne /pers. F/ kā tiešajam priekšniekam nebija norādījis uz kādām tehniskām problēmām automašīnai saistībā ar degvielas tvertnes vāka atvēršanu. Tiesas vērtējumā, ja tiešām būtu bijušas atkārtotas tehniskas problēmas ar dienesta automašīnas degvielas tvertnes vāka atvēršanu, būtu saprātīgi sagaidāms, ka /pers. B/ informētu kolēģus /pers. I/ un /pers. J/, kuri saskaņā ar TUKS izdrukā par 2019.gada oktobri ietvertajām ziņām arī laika periodā no 2019.gada 23.otobra līdz 2019.gada 26.oktobrim vairakkārt vadīja dienesta automašīnu *VW Passat*, par šādiem transportlīdzekļa bojājumiem, kā arī vienoties par rīcību šādos gadījumos.

Lai arī apsūdzētais tiesas sēdē sniegtajās liecībās apgalvoja, ka viņš Noteikumu Nr.12 22.punktā paredzētajā kārtībā bija informējis Transporta daļu par tehniskiem bojājumiem saistībā ar dienesta automašīnas degvielas bākas atvēršanu un bija pildījis degvielu kannās atbilstoši Transporta daļas norādījumiem, šie apsūdzētā apgalvojumi ir atspēkoti ar Valsts ieņēmumu dienesta 2022.gada 16.septembra atbildē Nr.VID./numurs/ sniegto informāciju, ka Transporta daļa atbilstoši pieejamai informācijai nav saņēmusi informāciju no /pers. B/ par to, ka dienesta transportlīdzeklim *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, nevarēja atvērt degvielas tvertnes vāku, ka arī Transporta daļa nekad nav izsniegusi degvielas kannas izmantošanai ne dienesta transportlīdzekļos, ne pašam /pers. B/. Turklāt tiesa norāda, ka gadījumā, ja dienesta automašīnai kaut vai tikai periodiski, bet tomēr atkārtoti, būtu bijušas tehniskas problēmas ar degvielas bākas vāka atvēršanu, tad /pers. B/ kā atbildīgais šīs automašīnas vadītājs nebūtu tiesīgs aprobežoties ar mutisku Transporta daļas informēšanu, bet apsūdzētajam Noteikumu Nr.12 72.punktā paredzētajā kārtībā būtu bijis pienākums portāla sadaļā "Transports" aizpildīt pieteikumu transportlīdzekļa remontam, aprakstot nepieciešamo remontu un konstatētos defektus.

Tiesa ņem vērā, ka Valsts ieņēmumu dienests 2022.gada 16.septembra atbildē nav apstiprinājis apsūdzētā versiju par Transporta daļas informēšanu par tehniskiem bojājumiem, kas liedza atvērt degvielas tvertnes vāku, turklāt Valsts ieņēmumu dienests ir kategoriski noliedzis degvielas kannu izsniegšanas faktu izmantošanai dienesta automašīnās, tostarp pašam apsūdzētajam, par šādiem bojājumiem nebija informācijas arī lieciniekiem /pers. I/, /pers. J/, /pers. F/, kā arī lietā nav ziņu par atbilstoša remonta pieteikšanas vai veikšanas faktu.

Ievērojot, ka pirms liecību sniegšanas tiesas sēdē tiesa apsūdzētajam izskaidroja pienākumu sniegt patiesas liecības, tiesa atzīst, ka apsūdzētais /pers. B/ iztiesāšanā sniedza apzināti nepatiesas liecības, ka /pers. B/ pa tālruni informēja Transporta daļu par tehniskām problēmām automašīnai ar elektroniku, kas tiešā veidā ir saistīta ar degvielas bākas vāka atvēršanu, rīkojās atbilstoši saņemtiem Transporta daļas mutiskiem norādījumiem un tieši tehnisku problēmu ar degvielas tvertnes vāka atvēršanu dēļ lēja degvielu dienesta automašīnā esošajā degvielas kannā, bet pēc tam tajā pašā dienā šo degvielu Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē.

Apstāklis, ka degvielas kannā 2019.gada 23.oktobrī un 29.oktobrī iepildīto degvielu apsūdzētais ne tajā pašā dienā, ne vēlāk nesalēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē, ir pierādīts ar paša /pers. B/ 2019.gada 13.decembra liecībās skaidri un nepārprotami norādīto, ka minēto kannu ar degvielu /pers. B/ novietoja sev zināmā vietā, proti, rīkojās ar to pēc saviem ieskatiem, bet, kad viņš novembra beigās gāja pārbaudīt kannu ar degvielu, izrādījās, ka tās vairs tur nebija. Tiesa piekrīt tiesību doktrīnā paustajām atziņām, ka piesavināšanās kvalifikāciju neietekmē tas, kā vainīgais turpmāk ir rīkojies ar piesavināto mantu un vai viņam faktiski ir bijusi iespēja gūt no tās mantisku labumu sev vai citai personai. Līdz ar to aizstāvja argumentam, ka neviens nav redzējis, kā turpmāk apsūdzētais rīkojās ar kannā salieto degvielu, nav nozīmes no tiesību viedokļa.

[5.4.5] Vērtējot apsūdzētā argumentu, ka lietā nav informācijas par citu faktisko Automašīnas *VW Passat* degvielas patēriņu, lai būtu pamats runāt par degvielas ekonomiju, tiesa norāda uz vispārzināmu faktu, ka transportlīdzekļa faktiskais degvielas patēriņš nav konstants lielums, tas ir tieši saistīts ar to, vai transportlīdzeklis tiek izmantots ceļu satiksmē apdzīvotā vietā, ārpus apdzīvotas vietas, pārvadāto personu skaita, braukšanas apstākļiem un citiem kritērijiem. Turklāt nav pamata Valsts ieņēmumu dienesta normatīvi noteikto degvielas normu uz 100 km tieši saistīt ar faktiski dienesta automašīnas braukšanas un citādas ekspluatācijas laikā patērēto degvielas daudzumu. No lietā esošā Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 8.novembra rīkojuma Nr./numurs/ ar pielikumu (*lietas 1.sējuma 58., 62.lapa*) redzams, ka no 2019.gada 1.novembra Automašīnai *VW Passat* degvielas patēriņa norma samazināta par 1/6 daļu un noteikta 10 litri uz 100 km iepriekš noteikto 12 litru uz 100 km vietā. Tādējādi secināms, ka Valsts ieņēmumu dienests 2019.gada 8.novembrī bija konstatējis faktisku pamatu samazināt degvielas patēriņa normu šim transportlīdzeklim.

No Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 8.novembra rīkojuma Nr./numurs/ citastarpā arī redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta Nodrošinājuma pārvaldes rīcībā bija vēl viena automašīna *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, kuras motora tilpums, izlaiduma gads un patērētās degvielas veids sakrīt ar automašīnas *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, motora tilpumu, izlaiduma gadu un degvielas veidu, bet degvielas patēriņa norma bija noteikta vēl mazāka – 9 litri uz 100 km.

Tiesa konstatē, ka uz apstākli, ka faktiskais degvielas patēriņš normālos braukšanas apstākļos automašīnai *VW Passat*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ir mazāks par 12 litriem uz 100 km, ir norādījis arī pats apsūdzētais savās 2021.gada 24.maija rakstveida liecībās. Proti, šajās liecībās apsūdzētais ir norādījis uz dažādiem specifiskiem dienesta automašīnas ekspluatācijas apstākļiem, piemēram, nepieciešamību darbināt dzinēju stāvēšanas laikā, objektu apsardzes laikā, un atzinis, ka visticamāk tieši tāpēc arī Valsts ieņēmumu dienests bija noteicis degvielas patēriņa normu šai automašīnai 12 litri uz 100 km.

Iepriekš izklāstītie apstākļi norāda uz to, ka dienesta automašīnas degvielas patēriņš dažādos ekspluatācijas apstākļos bija mainīgs un varēja veidoties degvielas ekonomija, par ko savās sākotnējās liecībās liecināja arī /pers. B/.

SIA "/Nosaukums C/" 2020.gada 20.janvāra atbildē (*lietas 1.sējuma 26.lapa*), kas tiesas izmeklēšanā tika pārbaudīta pēc aizstāvja lūguma, nav ietvertas ziņas par faktiem, kas apstiprinātu vai atspēkotu kādus pierādīšanas priekšmetā lietā ietilpstošus apstākļus. Tiesa norāda, ka pēc apsūdzības grozīšanas iztiesāšanas laikā /pers. B/ nav inkriminēta patiesībai neatbilstošu odometra rādījumu norādīšana ceļazīmē Nr./numurs/. Savukārt ziņas par dienesta automašīnas *VW Passat* faktisko degvielas patēriņu SIA "/Nosaukums C/" atbildē nav ietvertas.

[5.4.6] Lietā nav pierādījumu, ka aizstāvības aprēķinātā un sagatavotajās aprēķinu tabulās (*lietas 2.sējuma 80.-83.lapa*) matemātisku aprēķinu veikšanai izmantotā 4 % kļūda TUKS datos (salīdzinājumā ar faktisko dienesta automašīnas nobraukumu) atbilst faktiskajai vai vismaz vidējai TUKS izdrukās atspoguļoto datu kļūdai ilgstošākā un pārbaudāmā laika periodā (visa mēneša garumā un pat citos mēnešos). No liecinieka /pers. K/ liecībām izriet, ka atkarībā no GPS signāla darbības traucējumiem vai citiem apstākļiem TUKS datu kļūda var būt lielāka vai mazāka.

Tiesa konstatē, ka aizstāvības iesniegtajās tabulās ietvertie aprēķini ir balstīti uz teorētiskiem aprēķiniem, ņemot vērā līdz 2019.gada 31.oktobrim Automašīnai *VW Passat* noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 km, kas objektīvi nav pielīdzināma faktiskajam degvielas patēriņam. Tiesa atzīst, ka aizstāvības iesniegtajās aprēķinu tabulās ietvertās ziņas nav izmantojamas kā ticami un pietiekami pierādījumi, lai atspēkotu apsūdzību turpmāk izklāstīto apsvērumu dēļ.

Tiesa norāda, ka, ņemot par pamatu aizstāvja iesniegtajās tabulās norādīto nobraukumu kilometros attiecīgajos laika posmos, bet pieņemot, ka faktiskais degvielas patēriņš konkrētajai automašīnai varēja būt ap 10 litriem uz 100 km, kā tas tika noteikts no 2019.gada 1.novembra, tad degvielas automašīnas degvielas tvertnē varēja būt pietiekoši, lai, papildus nepiepildot degvielu 2019.gada 23.oktobrī, pietiktu degvielas no 2019.gada 18.oktobra uzpildes ap plkst.16.14 līdz 2019.gada 24.oktobra uzpildei plkst.10.32 (ja pieņem, ka 2019.gada 18.oktobrī tvertnē bija apmēram 70 litri benzīna un līdz 2019.gada 24.oktobrim tika nobraukti apmēram 658 km (65,77 + 65,63 + 1,55 + 4,89 + 5,16 + 4,6 + 1,48 + 65,82 + 67,15 + 0,55 + 25,67 + 40,64 + 162,52 + 22,26 + 123,62 = 657,31 km) līdz 684 km (ņemot vērā aizstāvības norādītās nobraukuma 4% kļūdas robežas)).

Ja 2019.gada 25.oktobrī plkst.18.15 automašīnas degvielas tvertnē tika iepildīti 42 litri benzīna, kā tas apstiprinās ar pierādījumiem lietā, un 2019.gada 29.oktobrī netika iepildīti 37 litri benzīna, bet no 2019.gada 25.oktobra plkst.18.15 līdz 2019.gada 30.oktobra uzpildei plkst.11.42 šajā laika periodā būtu nobraukti apmēram 246,5 km (10,77 + 0,22 + 13,26 + 88,01 + 4,35 + 1,51 + 3,92 + 3,66 + 26,1 + 13,45 + 29,56 + 0,32 + 49,6 + 1,71 = 246,44 km) līdz 256 km (piemērojot 4 % kļūdu), tad neatkarīgi no degvielas patēriņa degvielas tvertnē bija pilnīgi pietiekoši.

Tiesas vērtējumā nav izskaidrojama nepieciešamība un nav arī ticama faktiskā iespēja pēc 2019.gada 29.oktobra nākamajā dienā gandrīz pilnā automašīnas degvielas tvertnē ieliet vēl 33 litrus benzīna, kā tas būtu, ja 2019.gada 29.oktobrī /pers. B/ tiešām būtu ielējis 37 litrus benzīna automašīnas degvielas tvertnē. Tādējādi kopējais atlikums 70 litru tilpuma degvielas tvertnē pēc aizstāvības aprēķiniem būtu jau 86,49 litri. Saskaņā ar TUKS datiem, ar ko aizstāvība pamatojusi savus aprēķinus, no aprēķinu tabulā norādītās un /pers. B/ apgalvotās degvielas uzpildes 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.30 līdz uzpildei 2019.gada 30.oktobrī plkst.11.42 bija nobraukti tikai apmēram 124 km (3,66 + 26,1 + 13,45 + 29,56 + 0,32 + 49,6 + 1,71 = 124,4 km) līdz 129 km, tāpēc faktiskais degvielas patēriņš bija robežās no 12 līdz 15 litriem benzīna.

Līdz ar to aizstāvības iesniegtie aprēķini, kas veikti, ņemot vērā neprecīzos konkrētajā laikā nobraukto attālumu rādījumus TUKS, kā arī visu laiku piemērojot maksimālo degvielas patēriņa normu, nezinot faktiski katrā no dienām 2019.gada oktobrī nobraukto attālumu, faktisko degvielas atlikumu automašīnas degvielas tvertnē un faktisko degvielas patēriņu konkrētā maršruta laikā, nepierāda apsūdzētā liecībās tiesas sēdē norādīto, ka viņš 2019.gada 23.oktobrī un 29.oktobrī kannās iepildīto degvielu vēlāk salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē, kā arī nerada pamatotas šaubas par apsūdzībā norādīto un ar pierādījumiem lietā apstiprināto kannā iepildītās degvielas piesavināšanos.

[5.4.7] Vērtējot aizstāvja izteiktos iebildumus par ceļazīmes Nr./numurs/ (*lietas 1.sējuma 18.lapa*) aizpildīšanu rokrakstā, tiesa norāda, ka Noteikumu Nr.12 normās nav ietverta saistoša prasība aizpildīt ceļazīmi datorrakstā. Būtiska ir ceļazīmes satura jeb tajā ietverto ziņu atbilstība Noteikumu Nr.12 prasībām. Ceļazīmē Nr./numurs/ norādīts, ka Automašīnas *VW Passat* degvielas patēriņa norma ir 10 litri uz 100 km, veikta atzīme, ka automašīna nav aprīkota ar TUKS. No Noteikumu Nr.12 12., 23.punkta izriet, ka dienesta automašīnām, kas nav aprīkotas ar TUKS, iesniedzamajai ceļazīmei pievieno maršruta lapu, kurā ieraksta katru atsevišķo braucienu un maršrutu, norāda precīzas pārvietošanās adreses, transportlīdzekļa odometra rādījumu brauciena beigās un brauciena laikā nobraukto kilometru skaitu. Lietā redzams, ka ceļazīmei Nr./numurs/ pievienota Noteikumu Nr.12 23.punkta prasībām atbilstoši aizpildīta maršruta lapa (*lietas 1.sējuma 19.lapa*). Tiesas izmeklēšanā nav skaidroti apstākļi, vai TUKS šim transportlīdzeklim 2019.gada novembrī darbojās vai bija kādi traucējumi un ar ko ir izskaidrojamas atšķirības lietas materiāliem pievienotajā izdrukā no TUKS (*lietas 1.sējuma 54.-55.lapa*) un iepriekš minētajā maršruta lapā.

Ņemot vērā, ka Automašīna *VW Passat* no 2019.gada novembra sākuma vairs nebija apsūdzētā kā atbildīgā transportlīdzekļa vadītāja lietošanā,

apstākļi, kas saistīti ar to, vai šī automašīna pēc 2019.gada 1.novembra joprojām bija aprīkota ar TUKS, vai šī sistēma bija darba kārtībā un fiksēja transportlīdzekļa pārvietošanos un vadītājus, neietilpst pierādīšanas priekšmetā lietā. Tiesa neizmanto lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai norādīto ceļazīmi Nr./numurs/, maršruta lapu un TUKS izdruku par novembri transportlīdzeklim ar numura zīmi /reģistrācijas numurs/ apsūdzētā vainīguma pierādīšanai.

[5.4.8] Tiesa atzīst, ka iepriekš norādītie un izvērtētie pierādījumi apstiprina, ka apsūdzētā darbībās, ielejot dienesta automašīnai paredzēto degvielu bagāžas nodalījumā novietotajā kannā, norēķinoties par iegādāto degvielu ar Valsts ieņēmumu dienesta lietošanā esošo un apsūdzētajam uzticēto degvielas karti un pēc tam rīkojoties ar kannā iepildīto degvielu pēc saviem ieskatiem, bet neiepildot to dienesta automašīnas degvielas tvertnē, ir konstatējamas visas nepieciešamās Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (piesavināšanās nelielā apmērā) sastāva objektīvās puses pazīmes.

[5.4.9] Vērtējot piesavināšanās subjektīvās puses pazīmes, tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 23.panta pirmo daļu atsevišķs vienots noziedzīgs nodarījums ir viens nodarījums (darbība vai bezdarbība), kam ir viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes, vai arī divi vai vairāki savstarpēji saistīti noziedzīgi nodarījumi, kurus aptver vainīgās personas vienots nodoms un kuri atbilst tikai viena noziedzīgā nodarīja sastāva pazīmēm.

Krimināltiesību doktrīnā norādīts, ka par atsevišķu (vienotu) noziedzīgu nodarījumu uzskatāma darbība vai bezdarbība, kas satur viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes vai arī divu vai vairāku savstarpēji saistītu nodarījuma sastāvu realizāciju dzīvē, ja tos aptver vainīgā vienots nodoms un tie atbilst tikai viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm. Arī atšķirīgiem noziedzīga nodarījuma sastāviem atbilstošas un pat laika ziņā nošķirtas darbības var veidot vienu patstāvīgu atsevišķu noziedzīgu nodarījumu, ja tās saistītas ar vienas un tās pašas intereses apdraudējumu. Šādā gadījumā ir jāvadās pēc principa, ka smagākais kaitējums aptver vieglāko kaitējumu, bet ne otrādi. Gadījumā, kad noziedzīgs nodarījums, kas atbilst viena noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmēm, tiek realizēts ar vairākām atsevišķām, bet savstarpēji saistītām prettiesiskām darbībām, un tas tiek veikts viena mērķa sasniegšanai (vienots nodoms), tad tiek izdarīts atsevišķs (vienots) nodarījums (*Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII[2] nodaļa).Trešais papildinātais izdevums. U.Krastiņš, V.Liholaja. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2021, 119., 121.lpp.*).

Tiesa atzīst, ka prokurors, ceļot un uzturot apsūdzību divu atsevišķu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, nav ņēmis vērā Krimināllikuma 23.panta pirmajā daļā noteikto, kā arī tiesību zinātnē un judikatūrā paustās atziņas par vainīgās personas nodoma virzību un darbību kvalifikāciju, ja ar vienu nolaupīšanas veidu neilgā laika periodā ir izdarītas vienveidīga rakstura noziedzīgas darbības, ar kurām ir apdraudētas vienas personas mantiskās intereses, tās ir vērstas uz vienu piesavināšanās priekšmetu, noziedzīgās darbības aptver vienots nodoms un visas radītās kaitīgās sekas aptver vienas Krimināllikuma normas sastāvs. Turpināta piesavināšanās ir kvalificējama kā atsevišķs (vienots) noziedzīgs nodarījums, ja vainīgā vienotais nodoms ir vērsts uz mantas piesavināšanos noteiktā daudzumā vai apmērā.

Pierādījumi lietā apstiprina, ka /pers. B/ nepilnas nedēļas laikā (2019.gada 23.oktobrī ap plkst.9.10 un 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.29) divos atsevišķos gadījumos piesavinājās Valsts ieņēmumu dienestam piederošus attiecīgi 25 litrus un 37 litrus benzīna *E95*, abos gadījumos degvielas uzpildes stacijas AS "/Nosaukums A/" kasē norēķinoties ar viņam uzticēto un dienesta Automašīnai *VW Passat* piesaistīto degvielas karti Nr./numurs/.

Lietā nav pierādījumu, ka pēc degvielas piesavināšanās 2019.gada 23.oktobrī apsūdzētajam būtu radies atsevišķs nodoms piesavināties dienesta vajadzībām paredzēto degvielu 2019.gada 29.oktobrī. Pierādījumi lietā, tostarp paša apsūdzētā sākotnējās liecībās ietvertās ziņas par faktiem, kā arī ceļazīmē Nr./numurs/ norādītās ziņas, saskaņā ar kurām faktiski izlietotais degvielas daudzums 351 litri tikai par 0,24 litriem atšķiras no noteiktās degvielas normas atbilstoši nobrauktajiem km – 351,24 litri, apstiprina, ka apsūdzētajam /pers. B/ bija nodoms piesavināties visu degvielu, kas 2019.gada oktobrī faktiski nebija izlietota, ņemot vērā Automašīnai *VW Passat* noteikto degvielas patēriņa normu.

Līdz ar to tiesa Kriminālprocesa likuma 455.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā spriedumā atzīst par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus faktiskos apstākļus, proti, atzīst, ka /pers. B/ izdarīja nevis divus Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus, bet vienu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, jo /pers. B/ 2019.gada 23.oktobrī ap plkst.9.10 un 2019.gada 29.oktobrī ap plkst.10.29 ar vienotu nodomu kopumā piesavinājās Valsts ieņēmumu dienestam piederošos 62 litrus benzīna *E95* un ar šādām darbībām nodarīja cietušajam mantiskos zaudējumus 76,75 *euro* apmērā.

Tiesa atzīst, ka konkrētajos apstākļos spriedumā precizējot noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, mainot apsūdzētā darbību kvalifikāciju un kvalificējot izdarīto piesavināšanos kā vienu turpinātu, nevis divus atsevišķus Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētus noziedzīgus nodarījumus, netiek aizskartas apsūdzētā /pers. B/ tiesības uz aizstāvību, jo apsūdzētajam bija skaidri zināmi celtajā apsūdzībā norādītie faktiskie apstākļi, pirmstiesas kriminālprocesā un tiesas izmeklēšanā iegūtie, kā arī tiesas sēdē pārbaudītie pierādījumi. Šāda apsūdzētā darbību kvalifikācija tiesas spriedumā nepasliktina apsūdzētā stāvokli.

[5.5] Tiesa atzīst, ka pierādījumi krimināllietā ārpus saprātīgām šaubām apstiprina arī apsūdzētā vainīgumu Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[5.5.1] Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzēta kriminālatbildība par dokumenta viltošanu vai par viltota dokumenta izsniegšanu vai izmantošanu, apzinoties, ka dokuments ir viltots, ja to izdarījusi amatpersona, un ja tas izdarīts mantkārīgā nolūkā vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās.

Nozieguma objekts ir valsts un pašvaldību institūciju, valsts dienesta normāla darbība, bet nozieguma priekšmets ir dokuments – jebkura rakstveida informācija, ko rada valsts vai pašvaldības institūciju vai atsevišķas tam pilnvarotas valsts amatpersonas. Noziedzīgā nodarījuma sastāvs ir formāls. Nodarījums ir pabeigts ar dokumenta viltošanas vai viltota dokumenta izsniegšanas vai izmantošanas brīdi. No objektīvās puses noziegums raksturojas ar aktīvām darbībām, kas izpaužas 1) dokumenta viltošanā vai 2) viltota dokumenta izsniegšanā, vai 3) viltota dokumenta izmantošanā. Lai personu atzītu par vainīgu šā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, tiesai pietiek konstatēt kaut vai vienu no minētajām darbībām (*Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hamkova. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2016, 623.lpp.*).

/pers. B/ celta apsūdzība par dokumenta viltošanu mantkārīgā nolūkā, ja to izdarījusi valsts amatpersona.

Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā atbildība pastiprināta par šā likuma panta pirmajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās 1) izdarītas mantkārīgā nolūkā vai 2) tās izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās. Mantkārīgu nolūku raksturo tas, ka persona noziedzīgo nodarījumu izdarījusi ar mērķi nelikumīgi panākt sava vai citas personas materiālā stāvokļa uzlabošanu (kas var izpausties kā materiālu labumu iegūšanā sev vai citām personām, kā arī kā izvairīšanās no mantiska rakstura saistību izpildes). No subjektīvās puses šo noziegumu var izdarīt tikai ar tiešu nodomu un mantkārīgu nolūku (kvalificējošā pazīme), jo vainīgā persona apzinās, ka izdara dokumenta viltošanu un to apzināti veic, lai gūtu materiālu labumu sev vai citai personai (*Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hamkova. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2016, 624.-625.lpp.*).

No tiesību doktrīnā atzītā izriet, ka tas, vai valsts amatpersonai dokumenta viltošanas vai viltota dokumenta izmantošanas gadījumā izdevās uzlabot savu materiālo stāvokli, kvalifikāciju neietekmē (*Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U.Krastiņš, V.Liholaja, D.Hamkova. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2019, 667.lpp.*).

Konstatējot Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva esību apsūdzētā /pers. B/ darbībās, nav nozīmes apstāklim, kādu dokumentu aizpildīšanas kārtību nosaka iestādes iekšējo normatīvo aktu regulējums, jo konkrētā noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi

raksturo dokumenta viltošana, tas ir, dokumenta falsifikācija, ierakstot dokumentā ziņas, kas neatbilst patiesībai.

[5.5.2] Vērtējot pierādījumus apsūdzības daļā par Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, tiesa neatkārtos jau šā sprieduma 5.4.punktā ietverto pierādījumu analīzi, ar kuru apstiprinās, ka /pers. B/, būdams Valsts ieņēmumu dienesta /amats/, 2019.gada 23.oktobrī iepildīja kannā 25 litrus benzīna un 2019.gada 29.oktobrī iepildīja kannā 37 litrus benzīna, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta lietošanā esošo AS "/Nosaukums A/" degvielas karti Nr./numurs/. Tiesa šā sprieduma 5.4.punktā ir atzinusi par pierādītu, ka minētos 62 litrus kannā iepildītās degvielas /pers. B/ ne degvielas uzpildes stacijā, ne vēlāk nesalēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē, bet piesavinājās, lai ar šo degvielu rīkotos pēc saviem ieskatiem.

Tiesai nav šaubu par to, ka /pers. B/ skaidri apzinājās to, ka viņš nav iepildījis šos 62 litrus degvielas dienesta automašīnas degvielas bākā, nav izlietojis šo benzīnu dienesta vajadzībām, bet ir to piesavinājies. Pierādījumi lietā apstiprina, ka nolūkā slēpt paša izdarīto degvielas piesavināšanos un lai varētu, nevienam nezinot, brīvi rīkoties pēc saviem ieskatiem ar piesavināto degvielu, proti, mantkārīgu motīvu vadīts, /pers. B/ nolēma izdarīt ceļazīmes, kas atzīstama par dienesta transportlīdzeklim paredzētās degvielas izlietojumu attaisnojošu dokumentu, viltošanu, norādot nepatiesas ziņas par faktiski Automašīnas *VW Passat* degvielas tvertnē iepildīto un faktiski izlietoto degvielas daudzumu 2019.gada oktobrī.

Ar liecinieku /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/ liecībām, paša apsūdzētā pirmstiesas procesā un tiesas sēdē sniegtajām liecībām, ceļazīmē Nr./numurs/, 2020.gada 17.jūlija apskates protokolā ietvertajām ziņām par faktiem ir pierādīts, ka /pers. B/ kā atbildīgais transportlīdzekļa vadītājs sagatavoja ceļazīmi Nr./numurs/, kā arī 2019.gada 31.oktobrī sagatavoja pārskatu, kuram pievienoja astoņus čekus par degvielas iegādi AS "/Nosaukums A/" degvielas uzpildes stacijās 2019.gada oktobrī.

Ceļazīmē Nr./numurs/ nav ietvertas ziņas par datumu, kad /pers. B/ sagatavojis un parakstījis šo dokumentu, bet ir redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta /amats/ /pers. F/ šo ceļazīmi apstiprinājis 2019.gada 7.novembrī. Lai arī apsūdzētais liecībās tiesas sēdē norādīja, ka viņš ceļazīmi Nr./numurs/ kopā ar automašīnu 2019.gada 31.oktobrī nodeva Transporta daļai, ko apliecina Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 31.oktobra nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārvietošanas pavadzīme, tiesa norāda, ka šāda pavadzīme krimināllietas materiālos nav atrodama. Ne pirmstiesas procesā, ne tiesas izmeklēšanas laikā nav iegūtas precīzas ziņas par datumu, kurā /pers. B/ sastādīja un parakstīja ceļazīmi Nr./numurs/, bet tiesa atzīst par pierādītu, ka /pers. B/ sagatavoja šo dokumentu ne vēlāk kā līdz 2019.gada 7.novembrim, kad ceļazīmi Nr./numurs/ apstiprināja apsūdzētā tiešais vadītājs /pers. F/.

Ņemot vērā, ka ceļazīmē Nr./numurs/ /pers. B/ norādīja, ka 25 litri benzīna 2019.gada 23.oktobrī un 37 litri benzīna 2019.gada 29.oktobrī tika iepildīti Automašīnas *VW Passat* degvielas tvertnē, bet krimināllietā ārpus saprātīgām šaubām ir pierādīts, ka /pers. B/ piesavinājās šos 62 litrus benzīna, ko iepildīja automašīnas bagāžas nodalījumā izvietotajā kannā, tiesa secina, ka apsūdzētais viltoja ceļazīmi Nr./numurs/, norādot tajā un ar savu parakstu apliecinot patiesībai neatbilstošas ziņas par degvielas iepildīšanu dienesta automašīnas degvielas tvertnē un visas ar Valsts ieņēmumu dienesta degvielas karti iegādātās degvielas izlietošanu tieši dienesta automašīnā. Šo tiesas secinājumu neietekmē apstāklis, ka sākotnēji ceļazīmi Nr./numurs/ ar tajā ietverto nepatieso informāciju apstiprināja tiešais vadītājs /pers. F/, Transporta daļas amatpersona /pers. G/, kā arī automašīna no apsūdzētā tika pieņemta bez iebildumiem. No liecinieka /pers. F/ liecībām tiesas sēdē izriet, ka pirms ceļazīmes Nr./numurs/ apstiprināšanas /pers. F/ nekādu padziļinātu izpēti par ceļazīmē norādīto datu patiesumu neveica, tikai apstiprināja, ka /pers. B/ lieciniekam kā tiešajam vadītājam ir iesniedzis ceļazīmi ar šādiem tajā norādītajiem datiem. No Noteikumu Nr.12 2.2., 11.punkta nepārprotami izriet, ka tieši apsūdzētais kā atbildīgais transportlīdzekļa vadītājs personīgi bija atbildīgs par ikmēneša ceļazīmju iesniegšanu un patiesībai atbilstošu ziņu norādīšanu ceļazīmēs.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētais /pers. B/, būdams valsts amatpersona, viltoja dokumentu mantkārīgā nolūkā ar tiešu nodomu, jo, norādot ceļazīmē Nr./numurs/ nepatiesas ziņas par faktiski dienesta automašīnas degvielas tvertnē iepildītās degvielas daudzumu, apsūdzētais skaidri apzinājās savu darbību kaitīgumu, apzināti izdarīja šādas darbības un vēlējās kaitīgo seku iestāšanos cietušajam, lai pats bez tiesiska pamata varētu paturēt sev piesavināto degvielu.

Tādējādi tiesai nav šaubu, ka apsūdzētais izdarīja viņam inkriminēto Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[6] Nosakot sodu /pers. B/, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[6.1] /pers. B/ iepriekš nav kriminālsodīts, precējies, apgādībā nepilngadīgu bērnu nav (*lietas 1.sējuma 87.-88.lapa*).

Tiesas sēdē /pers. B/ viņa raksturojošos datus neapstrīdēja, paskaidroja, ka ir precējies, apgādībā nav nepilngadīgu bērnu, algotu darbu nestrādā, ir reģistrējies kā bezdarbnieks, ienākumu nav, dzīvo no ietaupījumiem, veselība laba, invaliditāte nav noteikta. Narkologa vai psihiatra uzskaitē nav reģistrēts.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu tiesa nav konstatējusi apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošus apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 17.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā tiesa atzīst to, ka noziedzīgu nodarījumu izdarījusi persona sniegusi nepatiesu liecību tiesas sēdē, lai gan pirms liecību sniegšanas tiesa bija informējusi apsūdzēto /pers. B/ par apzināti nepatiesas liecības sniegšanas sekām. Tādējādi apsūdzētais varēja paredzēt, ka apzināti nepatiesas liecības sniegšana var negatīvi ietekmēt sodu par viņa izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kas ir obligātais priekšnoteikums šā atbildību pastiprinošā apstākļa konstatēšanai saskaņā ar tiesu praksē nostiprinātajām atziņām (*sk. Augstākās tiesas 2022.gada 3.marta lēmumu lietā Nr.SKK-72/2022 (11905013616)*). Tiesa šā sprieduma 5.4.3.punktā ir atzinusi, ka apsūdzētais /pers. B/ iztiesāšanā sniedza apzināti nepatiesas liecības, ka /pers. B/ pa tālruni informēja Transporta daļu par tehniskām problēmām automašīnai ar elektroniku, kas tiešā veidā ir saistīta ar degvielas bākas vāka atvēršanu, rīkojās atbilstoši saņemtiem Transporta daļas mutiskiem norādījumiem un tieši tehnisku problēmu ar degvielas tvertnes vāka atvēršanu dēļ lēja degvielu dienesta automašīnā esošajā degvielas kannā, bet pēc tam tajā pašā dienā šo degvielu Valsts ieņēmumu dienesta teritorijā salēja dienesta automašīnas degvielas tvertnē.

Tiesa norāda, ka šīs apsūdzētā liecības būtiski traucēja noskaidrot patiesību lietā, jo, neskatoties uz to, ka liecībās sniegtās ziņas bija nepatiesas, tiesai šīs liecības bija jāvērtē kā pierādījumi, jo šīs apsūdzētā sniegtās ziņas par faktiem attiecināmas uz viņam inkriminētās piesavināšanās sastāva objektīvās puses pazīmēm.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā visas krimināllietā iegūtas ziņas par apsūdzētā /pers. B/ personību – nav kriminālsodīts, precējies, apgādājamo nav, algotu darbu nestrādā, ir reģistrējies kā bezdarbnieks, veselība laba, nav noteikta invaliditāte, nav reģistrēts narkologa vai psihiatra uzskaitē; noziedzīgo nodarījuma smagumu – izdarīja vienu mazāk smagu noziegumu un vienu smagu noziegumu un raksturu – apsūdzētais /pers. B/ ar vienotu nodomu divos atsevišķos gadījumos kopumā piesavinājās Valsts ieņēmumu dienestam piederošos 62 litrus benzīna, kā arī apsūdzētais, būdams valsts amatpersona, mantkārīgā nolūkā viltoja dienesta automašīnas ceļazīmi, tajā apzināti norādot patiesībai neatbilstošas ziņas par dienesta automašīnas degvielas tvertnē iepildītās degvielas daudzumu, tādējādi apdraudot Valsts ieņēmumu dienesta mantiskās intereses, kā arī apdraudot valsts institūciju, valsts dienesta normālo darbību; radīto kaitējumu – cietušajam Valsts ieņēmumu dienestam nodarīti mantiskie zaudējumi 76,75 *euro* apmērā. Apsūdzētais nav atlīdzinājis cietušajam nodarīto kaitējumu.

Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sankcijā likumdevējs ir paredzējis iespēju sodīt personu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Krimināllikuma 327.panta otrās daļas sankcijā likumdevējs ir paredzējis iespēju piemērot brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem, īslaicīgu brīvības atņemšanu, probācijas uzraudzību, sabiedrisko darbu vai naudas sodu, atņemot tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz pieciem gadiem.

Izvērtējusi iepriekš norādītos apstākļus, kas ņemami vērā soda noteikšanā, tiesa atzīst, ka /pers. B/ par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ir piemērojams pamatsods – sabiedriskais darbs, savukārt par Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu /pers. B/ ir nosakāms pamatsods – sabiedriskais darbs, piemērojot normas sankcijā paredzēto obligāto papildsodu – atņemot tiesības ieņemt amatu Valsts ieņēmumu dienestā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteikto soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesa uzskata, ka nav pamata apsūdzētajam piemērot normu sankcijās paredzēto vieglāko soda veidu – naudas sodu, jo šis soda veids nesasniegs Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā norādīto soda mērķi.

Ņemot vērā lietā iegūtās ziņas par apsūdzētā personību, to, ka /pers. B/ izdarītais Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir mazāk smags noziegums, kā arī to, ka degvielas, kuru apsūdzētais piesavinājās, daudzums 62 litri un vērtība 76,75 *euro* neizceļ /pers. B/ izdarīto noziegumu kā vairāk bīstamu vai īpaši kaitīgu citu līdzīgu nodarījumu, par kuriem paredzēta atbildība Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā, vidū, tiesa uzskata, ka Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā paredzēto soda mērķi var sasniegt, piemērojot /pers. B/ par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanu tieši sabiedrisko darbu. Apstāklis, ka /pers. B/ izdarīja piesavināšanos nelielā apmērā, būdams valsts amatpersona, konkrētajos apstākļos nevar būt tiesisks pamats brīvības atņemšanas soda kā bargākā soda veida piemērošanai par apsūdzētā izdarīto mazāk smago noziegumu.

Tiesa atzīst, ka soda mērķi ir iespējams sasniegt, arī par Krimināllikuma 327.panta otrajā paredzēto noziedzīgo nodarījumu piemērojot /pers. B/ sabiedriskā darba sodu, jo likumdevējs ir paredzējis šāda soda veida piemērošanas iespēju par amatpersonas mantkārīgā nolūkā izdarītu dokumenta viltošanu un šāda soda piemērošana konkrētajos apstākļos atbilst soda individualizācijas principam. Tiesa atzīst, ka tieši sabiedriskā darba sods atbilst apsūdzētā /pers. B/ personībai un ir samērīgs ar viņa izdarīto Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu.

Tiesa, nosakot soda mēru, ņem vērā to, ka netika konstatēti apsūdzētā atbildību mīkstinoši apstākļi, toties tika konstatēts viens atbildību pastiprinošs apstāklis Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Tiesa atzīst, ka par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. B/ piemērojamais sabiedriskā darba sods ir nosakāms tuvāk maksimālajam Krimināllikuma 40.panta otrajā daļā paredzētajam sabiedriskā darba stundu skaitam, bet par Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu piespriežamais sabiedriskā darba sods ir nosakāms lielāks par pusi no maksimālā Krimināllikuma 40.pantā paredzētā sabiedriskā darba stundu skaita.

Ņemot vērā izdarītā nozieguma raksturu un kaitīgumu, tiesa atzīst, ka /pers. B/ piemērojamais Krimināllikuma 327.panta otrās daļas sankcijā paredzētais obligātais papildsods – tiesību ieņemt amatu Valsts ieņēmumu dienestā atņemšana – ir nosakāma uz minimālo Krimināllikuma 44.panta otrajā daļā noteikto papildsoda laiku.

[6.2] Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās, trešās un ceturtās daļas nosacījumiem /pers. B/ nosakāms galīgais sods pēc vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, daļēji saskaitot ar šo spriedumu piespriestos sabiedriskā darba sodus un pieskaitot tiesību ieņemt amatu Valsts ieņēmumu dienestā atņemšanas papildsodu, jo viens /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā smags noziegums.

Tiesa ņem vērā arī tiesu praksē paustās atziņas par Krimināllikuma 50.panta normu piemērošanu, proti, ka, nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, vispārējos gadījumos jāpiemēro piespriesto sodu daļēja saskaitīšana. Savukārt galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos (*Augstākās tiesas 2007./2008.gada apkopojums "Apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse", 95.-96.lpp.*). Tiesa atzīst, ka šajā lietā nav konstatējami tādi īpaši apstākļi, kas būtu pietiekams tiesisks pamats piespriesto sodu pilnīgai saskaitīšanai.

[6.3] Sabiedriskā darba izpildi organizē Valsts probācijas dienests.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmās daļas noteikumiem /pers. B/ ir pienākums desmit darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas ierasties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai, lai pieteiktos sabiedriskā darba soda izpildes uzsākšanai.

[7] Cietušais Valsts ieņēmumu dienests kriminālprocesā ir iesniedzis kaitējuma kompensācijas pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienestam piederošās degvielas piesavināšanās rezultātā nodarīto mantisko zaudējumu atlīdzināšanu. Redzams, ka pēc tam, kad prokurors iztiesāšanas laikā grozīja sākotnēji celto apsūdzību un atteicās no apsūdzības daļā, cietušais rakstveidā precizēja pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju un samazināja sākotnēji pieteikto mantisko zaudējumu apmēru no 157,65 *euro* uz 76,75 *euro*, ko lūdza piedzīt no apsūdzētā /pers. B/ (*lietas 1.sējuma 44.-45.lapa, 2.sējuma 68.-69.lapa*).

Apsūdzētais /pers. B/ tiesas sēdē neatzina cietušā kaitējuma kompensācijas pieteikumu (*lietas 2.sējuma 74.lapa*).

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā daļa noteic – kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajā daļā noteiktajam kompensācijas pieteikumā jāpamato par mantiskajiem zaudējumiem pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.pantu tiesa nosaka nodarītā kaitējuma atlīdzības apmēru, ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu, norādītā kaitējuma pamatotību un apmēru.

Tiesai nav šaubu, ka apsūdzētā /pers. B/ izdarītās degvielas piesavināšanās rezultātā cietušajam Valsts ieņēmumu dienestam tika nodarīts mantiskais zaudējums piesavināto 62 litra benzīna *E95* kopvērtībā – 76,75 *euro*.

Izvērtējusi cietušās kaitējuma kompensācijas pieteikumu, apsūdzētā attieksmi, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta prasībām kaitējuma kompensācijas pieteikums par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu ir pamatots, tas ir apmierināms pilnībā un no apsūdzētā /pers. B/ cietušā Valsts ieņēmumu dienesta labā ir piedzenama kompensācija par apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma rezultātā nodarīto mantisko zaudējumu 76,75 *euro*.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu apsūdzētajam /pers. B/ nosakāms termiņš sprieduma daļā par kaitējuma kompensācijas piedziņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot apsūdzētajam pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

[8] Ievērojot Kriminālprocesa likuma 135.panta otrajā daļā noteikto, informācijas nesēji – divi CD-R diski ar videoierakstiem, kas atrodas pie krimināllietas materiāliem,– ir glabājami pie krimināllietas materiāliem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 520.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar sabiedrisko darbu uz 220 (divi simti divdesmit) stundām.

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 327.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar sabiedrisko darbu uz 200 (divi simti) stundām, atņemot tiesības ieņemt amatu Valsts ieņēmumu dienestā uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo un ceturto daļu noteikt /pers. B/ galīgo sodu pēc vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, daļēji saskaitot piespriestos sodus,– sabiedriskais darbs uz 320 (trīs simti divdesmit) stundām, atņemot tiesības ieņemt amatu Valsts ieņēmumu dienestā uz 1 (vienu) gadu.

Sabiedriskā darba izpildi organizē Valsts probācijas dienests.

/pers. B/ ir pienākums desmit darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas ierasties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai, lai pieteiktos sabiedriskā darba soda izpildes uzsākšanai.

Apmierināt cietušā Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikumu.

Piedzīt no /pers. B/ Valsts ieņēmuma dienesta labā kaitējuma kompensāciju par mantiskajiem zaudējumiem 76,75 *euro* (septiņdesmit seši *euro* un 75 centi).

Noteikt termiņu sprieduma daļā par kompensācijas piedziņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot /pers. B/ pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Informācijas nesējus – divus CD-R diskus ar videoierakstiem, kas atrodas pie krimināllietas materiāliem,– saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 135.panta otro daļu glabāt pie krimināllietas materiāliem.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams, bet procesa dalībnieki 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilno spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rēzeknes tiesā.

Tiesnese S.Saleniece-Linuža